

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (ketvirtoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS
2006 m. balandžio 6 d. *

Byloje T-309/03

Manel Camós Grau, Europos Bendrijų Komisijos pareigūnas, gyvenantis Briuselyje (Belgijoje), atstovaujamas advokato M.-A. Lucas,

ieškovas,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą J.-F. Pasquier ir C. Ladenburger, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

dėl prašymo, pirma, panaikinti 2002 m. spalio 17 d. Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) ataskaitą, užbaigiančią tyrimą dėl Europos–Lotynų Amerikos santykių instituto (IRELA) valdymo bei finansavimo, ir, antra, atlyginti tariamai dėl šios ataskaitos patirtą neturtinę žalą ir žalą karjerai,

* Proceso kalba: prancūzų.

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(ketvirtoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas H. Legal, teisėjai P. Lindh, P. Mengozzi, I. Wyszniowska-Białecka ir V. Vadapalas,

posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. rugsėjo 14 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo teisinis pagrindas

- 1 1999 m. balandžio 28 d. Komisijos sprendimu 1999/352/EB, EAPB ir Euratomas (OL L 136, p. 20) įsteigta Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) atsako už tai, kad būtų vykdomi vidaus administraciniai tyrimai, skirti tirti svarbius su profesine veikla susijusius faktus, kurie gali būti laikomi Bendrijos pareigūnų ir tarnautojų pareigų nevykdymu, galinčiu užtraukti drausminę ir tam tikrais atvejais baudžiamąją atsakomybę.

- 2 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų (OL L 136, p. 1) numato, kad tyrimai dėl institucijų, įstaigų, tarnybų ir organizacijų atliekami laikantis Sutartyse nustatytų taisyklių ir Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatų (4 straipsnio 1 dalies antroji pastraipa). Jo 6 straipsnis nustato vadovaujant OLAF direktoriui OLAF darbuotojų atliekamų tyrimų, kuriuos jie vykdo laikydamiesi Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatų, tvarką.
- 3 Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnis numato, kad baigusi tyrimą OLAF, vadovaujant jos direktoriui, parengia ataskaitą nurodydama, be kita ko, tyrimo išvadas, įskaitant direktoriaus rekomendacijas dėl veiksmų, kurių turėtų būti imtasi. Pagal šio straipsnio 4 dalį po vidaus tyrimo parengta ataskaita ir su šiuo tyrimu susiję dokumentai siunčiami atitinkamai institucijai, įstaigai, tarnybai ir organizacijai, kuri prireikus imasi drausminių ar teisinių veiksmų, kurių reikalauja tokių tyrimų rezultatai.
- 4 Pagal to paties reglamento 14 straipsnį kiekvienas Europos Bendrijų pareigūnas ar kitas tarnautojas, laikydamasis Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos, gali pateikti OLAF direktoriui skundą dėl jam pakenkusių veiksmų, padarytų OLAF atliekant vidaus tyrimą.
- 5 1999 m. birželio 2 d. Komisijos sprendimo 1999/396/EB, EAPB, Euratomas dėl vidaus tyrimų, susijusių su Bendrijos interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ir bet kurios kitos neteisėtos veiklos prevencija, nuostatų ir sąlygų (OL L 149, p. 57) 4 straipsnio pirmoji pastraipa numato, kad tais atvejais, kai iškyla Komisijos nario, pareigūno ar tarnautojo galimas dalyvavimas, suinteresuotasis asmuo nedelsiant

informuojamas, jeigu tai nekelia pavojaus tyrimui. Ši nuostata patikslina, kad išvados, kuriose baigus tyrimą įvardijamas suinteresuotasis asmuo, negali būti daromos nesuteikęs jam galimybės pareikšti savo nuomonės apie su juo susijusias aplinkybes.

Faktinės bylos aplinkybės

- 6 Nuo 1992 m. iki 1997 m. A 3 lygio Komisijos pareigūnas M. Camós Grau, dirbdamas Išorės ekonominių santykių generalinio direktorato už Lotynų Ameriką atsakingame direktorate, dalyvavo vadovaujant 1984 m. įsteigtam Europos–Lotynų Amerikos santykių institutui (toliau – IRELA).
- 7 Po to, kai buvo parengtos kelios ataskaitos, o būtent 1997 m. Komisijos Finansinės kontrolės generalinio direktorato ir 1998 m. Audito Rūmų ataskaitos, kuriose buvo nurodyti IRELA biudžeto ir finansinės apskaitos pažeidimai, 2000 m. liepos 4 d. OLAF direktorius nusprendė pradėti tyrimą dėl IRELA, o vėliau — 2001 m. sausio 29 d. — išplėsti pirminį tyrimą bei taip pat pradėti vidaus tyrimą dėl trijų Komisijos pareigūnų, įskaitant ir ieškovą.
- 8 Pagal Sprendimo 1999/396 4 straipsnį 2001 m. sausio 30 dieną OLAF direktorius informavo M. Camós Grau apie šį pradėtą tyrimą ir apie galimą jo dalyvavimą vykdant nurodytus pažeidimus. Jam taip pat buvo praneštos tyrimą atlikti įgaliotų OLAF darbuotojų pavardės.

- 9 2001 m. vasario 22 d. M. Camós Grau, dalyvaujant advokatui, apklausė trys iš keturių OLAF įgaliotų darbuotojų.
- 10 2002 m. vasario 22 d. laiškuose, skirtuose OLAF direktoriui ir OLAF Priežiūros komitetui, M. Camós Grau atkreipė dėmesį į Finansinės kontrolės generalinio direktorato vaidmenį IRELA atžvilgiu ir išreiškė savo abejones dėl vieno tyrėjo P. tuo pagrindu, jog pastarasis dalį karjeros praleido dirbdamas šio generalinio direktorato tarnybose ir dėl to neturi tyrimui atlikti būtino objektyvumo. 2002 m. kovo 22 d. OLAF direktorius jam išsiuntė atsakymą su prašymu palaukti.
- 11 2002 m. balandžio 15 d. OLAF direktoriui skirtame laiške M. Camós Grau advokatas patikslino savo kliento įtarimus dėl galimo su P. susijusio interesų konflikto atsižvelgiant į šio tyrėjo tiriamų faktinių aplinkybių metu eitas pareigas Finansinės kontrolės generalinio direktorato skyriuje, atsakingame už IRELA kontrolę, ir į jo veiksmus atliekant šį tyrimą. 2002 m. balandžio 26 d. laišku ieškovo advokatas tuo pačiu klausimu kreipėsi ir į OLAF priežiūros komitetą.
- 12 2002 m. balandžio 22 d. OLAF „Teisėjai ir prokurorai, teisminė pagalba ir paskesnės teisminės priemonės“ skyriaus vedėjas apklausė M. Camós Grau, dalyvaujant advokatui, kad jis patikslintų savo kaltinimus dėl P. Šio skyriaus vedėjas 2002 m. balandžio 23 d. taip pat apklausė tyrėją, kuriam buvo pareikšti kaltinimai.
- 13 2002 m. gegužės 17 d. „Teisėjai ir prokurorai, teisminė pagalba ir paskesnės teisminės priemonės“ skyriaus vedėjas laišku pranešė M. Camós Grau, kad jo skyrius OLAF direktoriui pateikė teisinę išvadą, jog „asocijuoto tyrėjo P. padėtis nurodytoje

(IRELA) byloje gali būti laikoma interesų kofliktu“, ir kad remdamasi šio skyriaus OLAF direktoriui pateiktu pasiūlymu OLAF nusprendė „(ši tyrėją) nušalinti nuo tyrimo“ (toliau – 2002 m. gegužės 17 d. Sprendimas).

- 14 Remdamasis šioje byloje taikytinos Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – Nuostatai) redakcijos 90 straipsniu ir Reglamento Nr. 1073/1999 14 straipsniu, 2002 m. liepos 29 d. M. Camós Grau OLAF direktoriui pateikė skundą, siekdamas 2002 m. gegužės 17 d. Sprendimo panaikinimo tiek, kiek buvo leista palikti galioti P. priimtus aktus vykdant tyrimą dėl IRELA, nes, suinteresuotojo asmens manymu, jie prieštarauja nešališkumo ir objektyvumo reikalavimams, ir jo patirtos neturtinės žalos bei žalos karjerai atlyginimo.
- 15 2002 m. rugpjūčio 14 d. OLAF direktorius patvirtino, kad gavo šį skundą.
- 16 2002 m. rugsėjo 25 d. M. Camós Grau advokatas OLAF direktoriui ir Priežiūros komiteto pirmininkui išsiuntė naują laišką, kuriame jis pakartojo savo kliento kaltinimus dėl tyrimo dėl IRELA eigos.
- 17 2002 m. spalio 17 d. OLAF direktorius galutinę tyrimo dėl IRELA ataskaitą išsiuntė Komisijos generaliniam sekretoriui, Europos Parlamento generaliniam sekretoriui ir Belgijos bei Ispanijos teismams. 2002 m. lapkričio 4 d. ataskaita taip pat buvo išsiųsta M. Camós Grau. Atitinkamai 2003 m. vasario 13 d. ir 2003 m. kovo 10 d. Ispanijos ir Belgijos teismai informavo OLAF apie savo sprendimą atsisakyti kelti baudžiamąją bylą.

- 18 OLAF ataskaitoje kritikuojama IRELA valdymo tvarka bei Komisijos priimtas vaidmuo valdyme. Konkrečiai kalbant, pareikšti kaltinimai trim Komisijos pareigūnams, tarp jų ir M. Camós Grau, dalyvavusiems IRELA valdyme, pripažįstant juos atsakingais už tai, kad jie pasiūlė bei leido veikti finansavimo sistemai, sudarančiai prielaidas biudžeto ir finansinės apskaitos pažeidimams. Ataskaitoje buvo siūloma pareigūnų atžvilgiu pradėti drausminę procedūrą.
- 19 Kadangi į 2002 m. liepos 29 d. M. Camós Grau pateiktą skundą per Nuostatų 90 straipsnio 2 dalyje numatytą keturių mėnesių terminą nebuvo pateikta aiškaus atsakymo, implicitinis sprendimas atmesti šį skundą buvo priimtas 2002 m. lapkričio 29 d. (toliau – 2002 m. lapkričio 29 d. Sprendimas).
- 20 2002 m. gruodžio 11 d. Ispanijos dienraščio *El País* numeryje buvo išspausdintas straipsnis, skirtas OLAF ataskaitoje dėl IRELA pateiktoms išvadoms, pavadinimu „Europos Sąjunga kaltina Ispanijos politikus ir pareigūnus iššvaisčius 3,6 milijono“, kuriame buvo įvardytas ir ieškovas.
- 21 2003 m. vasario 4 d. M. Camós Grau OLAF direktoriui pateikė skundą dėl 2002 m. spalio 17 d. OLAF tyrimo užbaigimo ataskaitos.
- 22 Gavusi OLAF ataskaitą, 2003 m. vasario 10 d. Komisija Tyrimų ir drausmės tarnybai (toliau – IDOC) pavedė atlikti papildomą administracinį tyrimą, siekdama nustatyti tam tikrų aktų atitiktį faktinėmis bylos aplinkybėmis galiojusiems teisės aktams bei galimą OLAF ataskaitoje minimų pareigūnų atsakomybę.

- 23 2003 m. kovo 10 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu M. Camós Grau pareiškė šį ieškinį, įregistruotą numeriu T-96/03, kuriuo prašoma, pirma, panaikinti 2002 m. gegužės 17 d. sprendimą nušalinti P. nuo dėl IRELA vykdomo tyrimo tiek, kiek palikti galioti jam dalyvaujant priimti aktai, bei 2002 m. lapkričio 29 d. implicitinį sprendimą atmesti jo skundą ir, antra, priteisti iš Komisijos atlyginti tariamai dėl šių sprendimų patirtą neturtinę žalą ir žalą karjerai.
- 24 2003 m. gegužės 28 d. OLAF direktorius sprendimu atmetė M. Camós Grau skundą dėl 2002 m. spalio 17 d. ataskaitos, kaip pagrindinį pagrindą nurodydamas tai, kad šis aktas nėra asmens nenaudai priimtas aktas, bei papildomai nurodydamas, jog suinteresuotojo asmens pareikšti kaltinimai dėl tyrimo neteisėtumo yra nepagrįsti.
- 25 IDOC savo ataskaitą perdavė 2003 m. liepos 2 dieną. Ji nusprendė, kad Komisijos pareigūnų dalyvavimas IRELA valdyme atitiko tuo metu galiojusius Bendrijos teisės aktus ir kad nėra įrodymų, jog šių pareigūnų veiksmai IRELA sanavimo plano atžvilgiu būtų nesuderinami su tais pačiais teisės aktais, todėl negalima pripažinti jų atsakomybės. Ataskaitoje pažymėta, kad vykdant tyrimą nebuvo nustatyta individuali atsakomybė, o greičiau buvo atskleista koordinacijos tarp atitinkamų Komisijos tarnybų, kontroliuojančių IRELA skiriamus Bendrijos fondus, stoka. Galiausiai joje siūloma nutraukti papildomą administracinį tyrimą arba atlikti papildomus ilgus bei kompleksinius tyrimus.
- 26 2003 m. rugsėjo 2 d. Paskyrimų tarnyba M. Camós Grau informavo, kad ji nusprendė nutraukti bylą nesiimdama drausminių priemonių.

- 27 2004 m. birželio 9 d. Pirmosios instancijos teismas nutartimi *Camós Grau prieš Komisiją* (T-96/03, RinkVT p. I-A-157 ir II-707) atmetė šio sprendimo 23 punkte minėtą ieškovo ieškinį kaip nepriimtina. Konkrečiai kalbant, Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog ginčijamas sprendimas tėra tarpinė priemonė, priimta OLAF vykdant tyrimą, ir ji nesukelia privalomų teisinių pasekmių, kurios darytų poveikį ieškovo interesams ir pakeistų jo teisinę padėtį, ir kad jos galimu neteisėtumu būtų galima nurodyti teisme pareiškus ieškinį dėl procedūrą užbaigiančio akto, kurį galima apskųsti.

Procesas

- 28 M. Camós Grau pareiškė šį ieškinį, kurį Pirmosios instancijos teismo kanceliarija gavo 2003 m. rugsėjo 8 dieną.
- 29 2003 m. rugsėjo 29 d. laišku ieškovas Pirmosios instancijos teismo prašė įpareigoti Komisiją pateikti su OLAF tyrimu ir jo pasekmėmis susijusius dokumentus.
- 30 Pirmosios instancijos teismas organizacine proceso priemone, apie kurią pranešė 2004 m. kovo 30 d., nurodė Komisijai pateikti visus OLAF ataskaitos priedus, IDOC atlikto papildomo administracinio tyrimo ataskaitą ir vieno už tyrimo atlikimą atsakingos OLAF tyrėjų parengtą ataskaitos projektą, kurio pagrindu buvo parengta galutinė OLAF ataskaita. Be to, Pirmosios instancijos teismas įpareigojo Komisiją nurodyti padarytus OLAF ataskaitos projekto pakeitimus ir tyrimo aktus, kurie buvo nagrinėjami iš naujo, bei nurodyti priežastis, kuriomis remdamasi OLAF išsamiai nenagrinėjo Finansinės kontrolės generalinio direktorato vaidmens.

- 31 2004 m. gegužės 10 d. Komisija pateikė reikalaujamus dokumentus bei atsakė į Pirmosios instancijos teismo klausimus, o dėl šių pateiktų dokumentų ir atsakymų 2004 m. liepos 1 d. ieškovas pateikė savo pastabas.
- 32 Pagal Pirmosios instancijos teismo Procedūros reglamento 14 ir 51 straipsnius, išklauses abi šalys, šis teismas nusprendė perduoti bylą iš penkių teisėjų sudarytai ketvirtajai kolegijai.
- 33 Organizacine proceso priemone, apie kurią buvo pranešta 2005 m. birželio 27 d., Pirmosios instancijos teismas nurodė šalims pateikti šio sprendimo 21 punkte minėtą 2003 m. vasario 4 d. skundą ir, kalbant apie ieškovo rašytinėse pastabose minimą kandidatavimą į direktoriaus pareigas, nurodyti aplinkybes, kuriomis pareigybė tapo laisva, darbo pobūdį ir procedūrą, kurios laikomasi siekiant ją užimti. Be to, Pirmosios instancijos teismas įpareigojo atsakovę pateikti asmens nenaudai priimtų aktų, kuriuos, jos manymu, būtų galima apskūsti pagal Reglamento Nr. 1073/1999 14 straipsnį, pavyzdžius bei paaiškinti priežastis, kuriomis remiantis OLAF ataskaitos projekto pastraipos dėl Finansinės kontrolės generalinio direktorato vaidmens ir atsakomybės IRELA atžvilgiu buvo išbrauktos iš galutinio šios ataskaitos varianto. Atsakovė ir ieškovas į Pirmosios instancijos klausimus atsakė atitinkamai 2005 m. rugpjūčio 5 ir 9 dienomis.
- 34 Šalys buvo išklausytos ir atsakė į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus 2005 m. rugsėjo 14 d. posėdyje.
- 35 2005 m. rugsėjo 23 d. laišku Komisija norėjo patikslinti tam tikrus posėdyje pateiktus klausimus dėl OLAF ataskaitos platinimo jos padaliniuose ir galimo šios ataskaitos prijungimo prie asmeninės ieškovo bylos.

- 36 2005 m. spalio 26 d. Pirmosios instancijos teismo ketvirtosios išplėstinės kolegijos pirmininkas nutartimi atnaujino žodinę proceso dalį siekdamas prie bylos medžiagos prijungti perduotą informaciją ir leisti ieškovui pateikti galimas pastabas dėl Komisijos papildomai pateiktų įrodymų.
- 37 Ieškovas per Pirmosios instancijos teismo nustatytą terminą pastabų nepateikė.
- 38 2006 m. sausio 3 d. Pirmosios instancijos teismo ketvirtosios išplėstinės kolegijos pirmininko sprendimu buvo baigta žodinė proceso dalis.

Šalių reikalavimai

- 39 Ieškovas Pirmosios instancijos teismo prašo:
- panaikinti 2002 m. gegužės 17 d. sprendimą nušalinti P. nuo tyrimo dėl IRELA tiek, kiek juo palikti galioti jam dalyvaujant priimti aktai neišnagrinėjus jų iš naujo, šie aktai panaikinti arba nurodyta priimti naujus aktus,
 - panaikinti 2002 m. lapkričio 29 d. implicitinį sprendimą atmesti dėl 2002 m. gegužės 17 d. Sprendimo jo pateiktą 2002 m. liepos 29 d. skundą,
 - panaikinti 2002 m. spalio 17 d. OLAF tyrimo dėl IRELA užbaigimo ataskaitą,

- panaikinti 2003 m. gegužės 28 d. OLAF direktoriaus sprendimą atmesti dėl šios ataskaitos 2003 m. vasario 4 d. ieškovo pateiktą skundą,
- priteisti iš Komisijos sumokėti jam preliminariai 10 000 eurų įvertintą patirtos neturtinės žalos atlyginimą,
- priteisti iš Komisijos sumokėti jam preliminariai vienu euru įvertintą patirtos žalos karjerai atlyginimą,
- priteisti iš Komisijos atlyginti patirtas išlaidas gynybai tyrimo metu ir pateikiant administracinius skundus dėl 2002 m. gegužės 17 d. Sprendimo ir 2002 m. spalio 17 d. OLAF ataskaitos,
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

40 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

- atmesti kaip nepriimtina visą ieškinį arba jo dalį, kuri susijusi su prašymu panaikinti du pirmuosius ginčijamus sprendimus,
- nepatenkinus pirmojo reikalavimo, atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,
- priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl reikalavimo panaikinti 2002 m. gegužės 17 d. ir 2002 m. lapkričio 29 d. sprendimus

41 Šiame ieškinyje suformuluoti pirmas ir antras reikalavimai dėl 2002 m. gegužės 17 d. ir 2002 m. lapkričio 29 d. sprendimų panaikinimo tik pakartoja byloje T-96/03 pateiktus reikalavimus. Šio ieškinio pareiškimo dieną, t. y. 2003 m. rugsėjo 8 d., jų priimtinumui buvo taikoma *litispendance* išimtis, kurią bet kuriuo atveju Pirmosios instancijos teismas privalo iškelti *ex officio* (1971 m. gegužės 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bode prieš Komisiją*, 45/70 ir 49/70, Rink. p. 465, 11 punktas ir 1996 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Stott prieš Komisiją* T-99/95, Rink. p. II-2227, 22 ir 23 punktai). Be to, kaip buvo pirmiau nurodyta 27 punkte, Pirmosios instancijos teismas nutartimi *Camós Grau prieš Komisiją* pripažino, kad šie reikalavimai yra nepriimtini dėl to, kad jie nėra pareikšti dėl skundžiamo akto.

42 Iš to, kas išdėstyta pirmiau, darytina išvada, kad šio ieškinio pirmas ir antras reikalavimai yra nepriimtini. Tačiau tai nedraudžia, jei reikia, atsižvelgti į juos grindžiančius argumentus vertinant kitų aktų, priimtų po šiuose reikalavimuose nurodytų aktų, teisėtumą.

Dėl reikalavimo panaikinti 2003 m. gegužės 28 d. Sprendimą atmesti 2003 m. vasario 4 d. ieškovo pateiktą skundą dėl OLAF ataskaitos

43 Nusistovėjusioje Teisingumo Teismo praktikoje įtvirtinta, kad dėl skundo atmetimo pareikštais reikalavimais teisme siekiama užginčyti aktą, dėl kurio buvo pateiktas

skundas, todėl jų turinys nėra savarankiškas (1989 m. sausio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vainker prieš Parlamentą*, 293/87, Rink. p. 23, 8 punktas). Todėl reikia laikyti, kad vienintelis trečio reikalavimo, pareikšto dėl OLAF ataskaitos, ir ketvirto reikalavimo, pareikšto dėl šios ataskaitos pateikto atmesto skundo, tikslas – panaikinti 2002 m. spalio 17 d. OLAF ataskaitą (šiuo klausimu žr. 2004 m. kovo 23 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Theodorakis prieš Tarybą* T-310/02, Rink. VT p. I-A-95 ir II-427, 19 punktą).

Dėl reikalavimo panaikinti 2002 m. spalio 17 d. OLAF ataskaitą

— *Dėl priimtinumų*

Šalių argumentai

- ⁴⁴ Komisija tvirtina, jog ginčijamas aktas yra parengiamasis aktas, kad jis nėra asmens nenaudai priimtas aktas ir negali būti prašymo dėl panaikinimo dalyku. OLAF tyrimo ataskaita, kaip ir pats tyrimas bei jo eigoje priimtose organizacinės priemonės, tėra tik parengiamasis etapas, kuris negali iš anksto nulemti galutinio administracinio sprendimo. Todėl kaltinimas, jog buvo įvykdyta daug įvairių tyrimą paveikusių procedūrinių pažeidimų, net juos įrodžius, negali paneigti išvados, jog ginčijama ataskaita tėra parengiamasis aktas, o ne asmens nenaudai priimtas teisės aktas, visiškai nepakeičiantis suinteresuotojo asmens teisinės padėties. Procedūrinių taisyklių pažeidimas neįrodo, kad aktas buvo priimtas asmens nenaudai, bet, priešingai, juo galima remtis galutinio asmens nenaudai priimto administracinio sprendimo atžvilgiu. Taip pat atsakovė papildomai nurodo, jog tariamas poveikis ieškovo neturtiniams interesams ir karjeros perspektyvai neturi reikšmės, nes kalbama apie faktinius padarinius, o ne apie ataskaitos sukeliamas privalomas pasekmes, keičiančias suinteresuotojo asmens teisinę padėtį. Ji taip pat tvirtina, kad nepaisant jos funkcinio savarankiškumo OLAF neturi įgaliojimų priimti sprendimų

ir kad jos tyrimo ataskaitos nesukelia privalomų teisinių pasekmių, nes, konkrečiai kalbant, jų tikslas – pasirengti drausminei procedūrai.

- 45 Ieškovas tvirtina, kad jo ieškinys yra priimtinas, nes jis mano, jog OLAF ataskaita yra jo nenaudai priimtas aktas. Jis tvirtina, kad ši ataskaita dėl joje esančių pažeidimų tiesiogiai ir iš karto daro poveikį jo teisei padėčiai. Ataskaita yra kompleksinės procedūros, pasižyminčios neteisėtais OLAF ankstesniais tyrimo aktais arba jos neveikimu, teisingumo, nešališkumo, teisėtų lūkesčių apsaugos, gero administravimo principų ir teisės į gynybą pažeidimais, rezultatas. Ji buvo patvirtinta neteisėtomis aplinkybėmis, nes rengime nedalyvavo iki tyrimo pabaigos likęs vienintelis įgaliotas tyrėjas ir su ataskaita ieškovui nebuvo leista susipažinti, nors jam asmeniškai buvo pareikšti kaltinimai. M. Camós Grau tvirtina, kad ši ataskaita tiesiogiai ir iš karto daro poveikį jo neturtiniams interesams, nes, viena vertus, jis įvardytas ataskaitoje ir klaidingai kaltinamas įvykdęs nustatytus pažeidimus, bei, kita vertus, dėl to, kad ataskaita buvo perduota Komisijai ir Ispanijos bei Belgijos teismams bei paviešinta spaudoje. Ataskaita taip pat gali turėti įtakos ieškovo karjerai ir greičiausiai sudarė kliūtį jį paskirti į direktoriaus pareigas, į kurias jis kandidatavo. Ieškovas teigia, kad OLAF ataskaita yra sprendimas, nes, kaip tai numato Reglamentas Nr. 1073/99, ji patvirtinta OLAF direktoriaus sprendimu. Galiausiai jis tvirtina, jog kadangi OLAF funkcinio požiūriu yra savarankiška institucija, jos atliekamas vidaus tyrimas turi būti laikomas nepriklausomu nuo administracinės procedūros.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 46 Ieškinys pareikštas dėl vadovaujant direktoriui priimto OLAF akto, patvirtinančio tyrimo dėl IRELA užbaigimo ataskaitos išvadas.

- 47 Remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika teisės aktais ir sprendimais, dėl kurių galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo pagal EB 230 straipsnį, yra priemonės, sukeliančios privalomas teises pasekmes, kurios turi įtakos ieškovo interesams aiškiai pakeisdamos jo teisinę padėtį (1981 m. lapkričio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IBM prieš Komisiją*, 60/81, Rink. p. 2639, 9 punktas ir 1989 m. vasario 14 d. Sprendimo *Bossi prieš Komisiją* 346/87, Rink. p. 303, 23 punktas).
- 48 Tačiau ataskaita, kurią OLAF parengė savo atlikto išorinio ir vidaus tyrimo dėl IRELA pabaigoje, aiškiai nepakeitė joje minimų asmenų, kaip antai ieškovo, teisinės padėties.
- 49 Aišku, kad tyrimo užbaigimo ataskaita yra galutinis dokumentas, kurį funkciniu požiūriu savarankiška tarnyba priėmė atskiros administracinės procedūros pabaigoje, ir dėl to ji negali būti laikoma parengiamąja priemone administraciniam arba teismo procesui, kuriuos po to būtų galima pradėti, bet kurie gali vykti lygiagrečiai arba prieš kreipiantis į OLAF. Tačiau, atsižvelgiant į OLAF atliekamus tyrimus reglamentuojančią procedūrą, dėl galutinio šios tarnybos ataskaitos pobūdžio ji netampa aktu, sukeliančiu privalomas teises pasekmes.
- 50 Iš tikrųjų ataskaitos, kuriomis užbaigiami OLAF tyrimai ir kurias parengus bei perdavus baigiasi jos užduotis, apima ne tik nustatytas faktines aplinkybes, bet ir jų pagrindu padarytas išvadas bei rekomendacijas dėl tolesnių drausminių ar baudžiamųjų priemonių, kurių, OLAF manymu, reikia imtis dėl ataskaitų, o išvados ir rekomendacijos skiriamos kompetentingoms valstybių narių įstaigoms bei Bendrijų institucijoms, kad jos galėtų nuspręsti, ar būtina imtis tolesnių priemonių. Nors OLAF gali savo ataskaitose rekomenduoti priimti atitinkamų asmenų nenaudai aktus, sukeliančius privalomas teises pasekmes, jos šiuo klausimu institucijoms skirta priimta nuomonė nėra įpareigojanti net ir procedūrine prasme.

51 Šiuo klausimu iš Reglamento Nr. 1073/1999 nuostatų, o būtent iš tryliktos konstatuojamosios dalies ir 9 straipsnio matyti, kad galutinėje OLAF ataskaitoje pateiktos išvados automatiškai nereiškia, kad bus pradėtas administracinis ar teismo procesas, nes kompetentingos valdžios institucijos gali pačios nuspręsti, kokių veiksmų reikia imtis po galutinės ataskaitos, ir todėl tik jos gali priimti sprendimus, galinčius daryti įtaką asmenų, kurių atžvilgiu rekomenduojama pradėti tokius procesus, teisinei padėčiai (2004 m. liepos 13 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Comunidad Autónoma de Andalucía prieš Komisiją*, T-29/03, Rink. p. II-2923, 37 punktas).

52 Be to, šiuo atveju neginčytina, kad nors ginčijamoje ataskaitoje ieškovo atžvilgiu buvo siūloma pradėti drausminę procedūrą, tokia procedūra pradėta nebuvo, ir, priešingai, 2003 m. rugsėjo 2 d. Paskyrimų tarnyba M. Camós Grau nurodė, kad ji nusprendė nutraukti bylą nesiimdama drausminių priemonių.

53 Priėmus šį sprendimą dėl nutraukimo, kuriame buvo patikslinta, jog Paskyrimų tarnyba nepatvirtino, jog ieškovas atsakingas byloje, kurioje buvo vykdomas OLAF tyrimas, todėl ginčijama ataskaita negali būti teisėtas pagrindas grindžiant vėlesnį su juo susijusį Paskyrimų tarnybos sprendimą ir, skirtingai nei vertinimo ataskaitos atveju, į jį negalima atsižvelgti sprendžiant dėl suinteresuotojo asmens karjeros. Be to, kaip tai buvo nurodyta pirmiau 17 punkte, baudžiamosios teisės požiūriu ataskaita nesukėlė jokių pasekmių, nes Ispanijos ir Belgijos teismai atitinkamai 2003 m. vasario 13 d. ir kovo 10 d. OLAF informavo apie sprendimą atsisakyti kelti baudžiamąją bylą. Iš to išplaukia, kad tokiomis aplinkybėmis ginčijama ataskaita negalėjo daryti poveikio suinteresuotojo asmens profesinei padėčiai.

54 Ieškovo argumentai dėl tyrimo eigos ir ataskaitos turinio nepakeičia šių išvadų.

- 55 Ieškinyje dėl panaikinimo nurodyti procedūriniai pažeidimai ir pagrindinių formos reikalavimų pažeidimai, padaryti, kaip teigiama šiuo atveju, OLAF tyrimo ataskaitoje, nesuteikia šiai ataskaitai asmens nenaudai priimto akto pobūdžio. Tokiais pažeidimais galima remtis tik ieškinyje dėl vėliau priimto akto, kurį galima skųsti, jei jie turėjo įtakos jo turiniui, o ne remiantis jais savarankiškai, kai tokio akto nėra (šiuo klausimu žr. 1987 m. gruodžio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Del Plato ir kt. prieš Komisiją*, 181/86–184/86, Rink. p. 4991, 10, 22, 25, 33, 35, 36 ir 38 punktus).
- 56 Be to, net jeigu OLAF ataskaita darytų poveikį ieškovo neturtiniams interesams, nes, viena vertus, jis yra joje įvardytas ir klaidingai kaltinamas įvykdęs nustatytus pažeidimus, bei, kita vertus, dėl to, kad ataskaita buvo perduota Komisijai ir Ispanijos bei Belgijos teismams bei pavišinta spaudoje, vis dėlto tokios aplinkybės, kurių pakaktų žalai apibūdinti, EB 230 straipsnio prasme šiai ataskaitai nesuteiktų asmens nenaudai priimto akto pobūdžio.
- 57 Galiausiai sprendžiant, ar OLAF ataskaitos yra skundžiami teisės aktai, ta aplinkybė, kad jos patvirtinamos OLAF aktu, vadovaujant direktoriui, įgyvendinamu 2002 m. spalio 17 d. priėmus ginčijamą ataskaitą ir ją perdavus suinteresuotosioms valdžios institucijoms, nėra svarbi.
- 58 Iš to, kas išdėstyta pirmiau, darytina išvada, kad prašymas panaikinti 2002 m. spalio 17 d. OLAF ataskaitą dėl IRELA pateiktas dėl dokumento, neturinčio privalomo teisinio poveikio, galinčio daryti įtaką ieškovo interesams aiškiai pakeičiant jo teisinę padėtį. Todėl reikalavimas panaikinti šią ataskaitą yra nepriimtinas.

Dėl reikalavimų atlyginti nurodytą žalą

— *Dėl priimtimumo*

Šalių argumentai

⁵⁹ Komisija, kuri remiasi viso ieškinio nepriimtimumu, tvirtina, kad reikalavimų dėl panaikinimo nepriimtimumas reiškia, kad ir reikalavimai dėl žalos atlyginimo yra nepriimtini, jeigu, kaip ir šiuo atveju, yra glaudus abiejų reikalavimų ryšys.

⁶⁰ Be to, kadangi į 2003 m. vasario 3 d. OLAF direktoriui adresuotą ieškovo skundą dėl OLAF ataskaitos nebuvo įtrauktas prašymas atlyginti žalą, pagal Nuostatų 90 ir 91 straipsnius, į kuriuos pateikia nuorodą Reglamentas Nr. 1073/1999, M. Camós Grau prašymas atlyginti žalą taip pat nepriimtinas.

⁶¹ Ieškovas teigia, kad jo prašymas atlyginti žalą, patirtą dėl OLAF ataskaitos neteisėtumo ir jo atžvilgiu OLAF padarytų didelių klaidų, yra priimtinas.

Pirmosios instancijos teismo vertimas

— Dėl pareigos pateikti išankstinį skundą

⁶² Iš bylos medžiagos matyti, kad savo 2003 m. vasario 4 d. skunde dėl OLAF ataskaitos ieškovas žalos, kurią atlyginti jis reikalavo pareikšdamas šį ieškinį, atžvilgiu apsiribojo nurodydamas, kad „jis išsaugo teisę reikalauti atlyginti dėl šios ataskaitos patirtą ypač didelę turtinę ir neturtinę žalą ir žalą, kurią jis dar gali patirti ateityje“.

⁶³ Atsakovės pozicija grindžiama požiūriu, kad pagal Reglamento Nr. 1073/1999 14 straipsnį prieš pareigūnui ar tarnautojui pareiškiant ieškinį dėl OLAF sprendimo, tiek jeigu šiuo ieškiniu siekiama panaikinti aktą, tiek jei prašoma atlyginti žalą, privaloma pateikti skundą Nuostatų 90 straipsnio 2 dalies prasme. Todėl tam, kad ieškinys dėl žalos atlyginimo būtų priimtinas, pirmiausia dėl to paties dalyko reikia pateikti skundą. Šio reikalavimo išimtis galėtų būti taikoma tik tuo atveju, kai reikalavimai dėl žalos atlyginimo aiškiai papildo po skundo pareikštus ir priimtinus reikalavimus dėl panaikinimo, tačiau šiuo atveju taip nebuvo.

⁶⁴ Vis dėlto Reglamento Nr. 1073/1999 14 straipsnis numato galimybę pateikti skundą OLAF direktoriui tik dėl asmens nenaudai priimto akto, o ne prašant atlyginti žalą dėl tariamai klaidingų OLAF veiksmų arba neveikimo vykdant tyrimą. Todėl reikia įvertinti, ar Komisijos platesnis šios nuostatos dėl pareigos pateikti išankstinį skundą išaiškinimas yra pateisinamas.

65 Toks vertinimas nukreipia į pateiktą klausimą, ar ginčas turi būti susijęs su EB 235 bei EB 288 straipsniuose numatytu bendru ginču dėl deliktinės atsakomybės, ar su EB 236 straipsnyje numatytu ginču dėl Bendrijos ir jos darbuotojų santykiais. Iš tikrųjų pirmuoju atveju galima tiesiogiai kreiptis į teismą reikalaujant atlyginti žalą. Antruoju atveju, priešingai, remiantis teismo praktika prieš pareiškiant ieškinį dėl žalos, padarytos ne prašomu panaikinti asmens nenaudai priimtu aktu, o administracijos tariamai padarytomis įvairiomis klaidomis ir neveikimu, atlyginimo, turi būti įvykdyta dviejų etapų procedūra. Ji būtina turi prasidėti pateikiant prašymą Paskyrimų tarnybai atlyginti nurodytą žalą ir, prireikus, ji tęsiama pateikiant skundą dėl sprendimo atmesti šį prašymą (1993 m. liepos 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Moat prieš Komisiją* T-20/92, Rink. p. II-799, 47 punktą).

66 Tačiau šioje byloje ieškovas kaltina Komisiją ne kaip Paskyrimų tarnybą, nuo kurios jis, kaip pareigūnas, priklauso, tačiau kaip instituciją, kuriai priklauso funkciniu požiūriu savarankiška tarnyba OLAF, kurios santykiams su įvairių institucijų pareigūnais ir tarnautojais nėra taikomos įprastinės santykius tarp pareigūnų bei tarnautojų ir jų Paskyrimų tarnybos reglamentuojančios taisyklės. Tai, kad šioje byloje, kaip ir visais atvejais pareiškus ieškinį prieš OLAF, Komisija yra atsakovė, išplaukia iš to, kad administracine ir biudžeto prasme tarnyba priklauso šiai institucijai ir neturi juridinio asmens statuso. Šiuo požiūriu pakanka pažymėti, kad jeigu M. Camós Grau būtų ne Komisijos, o kitos institucijos pareigūnas, vis tiek ieškinį, jo manymu, dėl OLAF veiksmų atsiradusios žalos atlyginimo reikėtų pareikšti Komisijai.

67 Be to, ginčas iškilo ne dėl Komisijos aktų ar veiksmų, susijusių su ieškovo karjera, nes, kaip jau buvo nustatyta pirmiau, pati OLAF ataskaita nesukelia jokių teisinių pasekmių jo profesinei padėčiai. Dėl nurodytų kaltinimų, susijusių su OLAF vykdant tyrimą dėl IRELA jo atžvilgiu padarytomis klaidomis, dėl kurių į ataskaitą įtraukti jo atžvilgiu neigiami vertinimai bei išvados, M. Camós Grau padėtis prilygsta kiekvieno asmens, neatsižvelgiant į tai, ar jis Bendrijų pareigūnas, kuriam OLAF ataskaitoje

buvo pareikšti kaltinimai, padėčiai. Aplinkybė, kad OLAF išvados dėl ieškovo yra susijusios su jo, kaip Komisijos pareigūno, vaidmeniu IRELA valdyme, nekeičia ginčo dalyko, kuris susijęs ne su profesine M. Camós Grau veikla, o su tuo, kaip OLAF vykdė ir užbaigė tyrimą, kuriame jis buvo įvardytas bei pripažintas atsakingas už nustatytus pažeidimus.

⁶⁸ Šiuo atveju jokios įtakos neturi ta aplinkybė, jog pagal tuo metu taikytiną Reglamento Nr. 1073/1999 14 straipsnį bei laikydamasis Nuostatų 90 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos M. Camós Grau OLAF direktoriui pateikė skundą dėl OLAF ataskaitos panaikinimo.

⁶⁹ Iš tikrųjų, viena vertus, nustatytos teisių gynimo priemonės ir Nuostatų taikymas jų kontekste yra teisės klausimai, kurie nepriklauso nuo šalių valios. Kita vertus, Reglamento Nr. 1073/1999 14 straipsnis nebuvo taikomas, nes jame numatyta galimybė pateikti skundą tik dėl asmens nenaudai priimto akto, tačiau iš to, kas išdėstyta pirmiau, matyti, jog OLAF ataskaita nėra toks aktas, todėl pagal minėtą nuostatą ginčui negalėjo būti taikoma išankstinio skundo procedūra.

⁷⁰ Aišku, kad 2004 m. gegužės 1 d. įsigaliojus naujai Nuostatų redakcijai buvo įtrauktas 90a straipsnis dėl OLAF, kuris, be iki šiol buvusios galimybės pateikti skundą OLAF direktoriui pagal Nuostatų 90 straipsnio 2 dalį dėl OLAF asmens nenaudai priimto akto, susijusio su OLAF tyrimu, taip pat numatė galimybę pateikti tam pačiam direktoriui prašymą pagal šių Nuostatų 90 straipsnio 1 dalį raginant priimti asmens atžvilgiu sprendimą dėl OLAF tyrimo.

- 71 Tačiau iki šios nuostatos įsigaliojimo dienos, ir nesant atitinkamos nuostatos Reglamento Nr. 1073/1999 14 straipsnyje, toks susiejimas su ginčo pagal Nuostatus procedūra nebuvo privalomas prašymų atlyginti žalą dėl OLAF tyrimų atžvilgiu. Todėl pateikdamas prašymą dėl žalos atlyginimo ieškovas neprivalėjo laikytis Nuostatų 90 straipsnyje nustatytos procedūros. Tokiomis aplinkybėmis šiame ieškinyje nurodyti reikalavimai atlyginti žalą negali būti atmesti tuo pagrindu, kad M. Camós Grau nesilaikė faktinių bylos aplinkybių metu galiojusiuose tekstuose nenumatytos procedūros.
- 72 Galiausiai reikia priminti, kad 2003 m. vasario 4 d. pateiktame skunde dėl OLAF parengtos ataskaitos M. Camós Grau aiškiai hipotetiškai nurodė savo teisę reikalauti atlyginti dėl šios ataskaitos atsiradusią žalą. Nors šis paminėjimas formaliai negali būti laikomas išankstiniu prašymu atlyginti žalą, reikia priminti, jog skundo tikslas – leisti Paskyrimų tarnybai užimti poziciją dėl su Nuostatais susijusio klausimo prieš pareiškiant ieškinį. Todėl tokiomis šios bylos aplinkybėmis atsakovė negali pagrįstai teigti, kad iš jos buvo atimta galimybė iš anksto pasirengti ieškiniui dėl žalos atlyginimo.
- 73 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką administraciniais skundams pagal Nuostatų 90 straipsnio 2 dalį nėra taikomi jokie formos reikalavimai, ir administracija jų turinį turi aiškinti bei suprasti pasitelkdama visą rūpestingumą, kurį didelė ir gerai aprūpinta organizacija turi rodyti savo kontrahentų, įskaitant savo personalą, atžvilgiu (1978 m. kovo 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Herpels prieš Komisiją*, 54/77, Rink. p. 585, 47 punktas).
- 74 Šiuo atveju reikia manyti, kad Komisija savo nuomonę galėjo pateikti dėl M. Camós Grau prašymo atlyginti žalą pagrindų tiek per administracinę procedūrą, tiek nagrinėjant ginčą teisme, ir todėl net jeigu būtų taikomas Nuostatų 90 straipsnis, negalima remtis išankstinio skundo nepateikimu ieškovo prašymo atlyginti žalą

atžvilgiu tuo pagrindu, kad prieš pareikšdamas ieškinį jis formaliai prašė atlyginti žalą tik pateikdamas prašymą panaikinti ataskaitą.

— Dėl ryšio tarp prašymo atlyginti žalą ir prašymo panaikinti

- 75 Atsakovė negali remtis teismo praktika, pagal kurią, jeigu yra glaudus prašymo atlyginti žalą ir prašymo dėl panaikinimo ryšys, pripažinus prašymą dėl panaikinimo esant nepriimtina prašymas dėl žalos atlyginimo taip pat laikomas nepriimtinas (47 punkte minėto sprendimo *Bossi prieš Komisiją* 31 punktas).
- 76 Iš tikrųjų aiškus tokios Teisingumo Teismo praktikos tikslas – išvengti, kad pareigūnas, laiku neapskundęs jo nenaudai priimto Paskyrimų tarnybos sprendimo, pareikšdamas ieškinį dėl atsakomybės, grindžiamą tariamu šio sprendimo neteisėtumu, galėtų išvengti šios teisės pareikšti ieškinį praradimo dėl termino praleidimo (1966 m. gruodžio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Schrekenberg prieš Komisiją*, 59/65, Rink. p. 785, 797; 1967 m. gruodžio 12 d. Sprendimas *Collignon prieš Komisiją*, 4/67, Rink. p. 469, 480 ir 1987 m. spalio 7 d. Sprendimo *Schina prieš Komisiją*, 401/85, Rink. p. 3911, 10 ir 13 punktus).
- 77 Kitaip yra, jeigu reikalavimų dėl panaikinimo nepriimtumas susijęs ne su jų pavėluotu pareiškimu, o su ginčijamo akto pobūdžiu, kuris nors ir neleidžia suinteresuotajam asmeniui reikalauti panaikinimo, vis dėlto galėtų jam sukelti atlygintiną žalą.
- 78 Iš tikrųjų asmenys, kurie dėl EB 230 straipsnio ketvirtojoje pastraipoje nurodytų priimtino sąlygų negali tiesiogiai užginčyti tam tikrų Bendrijos aktų arba

priemonių, vis dėlto turi galimybę užginčyti veiksmus, kurie nėra sprendimai ir dėl kurių dėl to negalima pareikšti ieškinio dėl panaikinimo, pareikšdami ieškinį dėl deliktinės atsakomybės pagal EB 235 straipsnį ir EB 288 straipsnio antrąją pastraipą, jeigu dėl tokių veiksmų gali kilti Bendrijos atsakomybė (2003 m. sausio 15 d. Pirmosios instancijos teismo Sprendimo *Philip Morris International ir kt. prieš Komisiją*, T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 ir T-272/01, Rink. p. II-1, 123 punktas). Pareikšdami tokį ieškinį dėl atsakomybės asmenys gali nurodyti pažeidimus, įvykdytus rengiant bei patvirtinant administracinę ataskaitą, nors ji ir nėra sprendimas, tiesiogiai darantis poveikį jame minimų asmenų teisėms (2001 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ismeri Europa prieš Audito Rūmus*, C-315/99 P, Rink. p. I-5281, 29 ir 30 punktai).

79 Be to, ieškinys dėl atsakomybės yra savarankiška teisių gynimo priemonė, atliekanti teisių gynimo priemonių sistemoje konkrečią funkciją, ir jai, atsižvelgiant į jos specifinį tikslą, taikomos nustatytos naudojimosi sąlygos (žr. 2004 m. kovo 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Médiateur prieš Lamberts*, C-234/02 P, Rink. p. I-2803, 106 punktą ir jame minimą teismo praktiką).

80 Taigi M. Camós Grau pareikštą ieškinį dėl atsakomybės ir dėl neturtinės žalos ir žalos karjerai, atsiradusios dėl OLAF įvykdytų pažeidimų vykdant tyrimą dėl IRELA, o vėliau – rengiant ataskaitą, atlyginimo priimtino požiūriu reikia nagrinėti atskirai nuo ieškinio dėl panaikinimo.

81 Iš to, kas išdėstyta pirmiau, darytina išvada, kad ieškovo reikalavimai dėl OLAF veiksmais padarytos žalos atlyginimo pripažintini priimtini.

Dėl esmės

Šalių argumentai

- ⁸² Ieškovas tvirtina, kad vykdant tyrimą dėl IRELA bei patvirtinant 2002 m. spalio 17 d. ataskaitą OLAF padaryti pažeidimai yra tarnybos klaidos, sukėlusios jam didelę neturtinę žalą bei žalą karjerai.
- ⁸³ Jis savo ieškinyje išsamiai išdėstė šešis pagrindus, susijusius su nurodytais pažeidimais.
- ⁸⁴ Pirma, OLAF sprendimas nušalinti P. nuo tyrimo neatitinka EB 235 straipsnyje ir Nuostatų 25 straipsnyje įtvirtintos pareigos motyvuoti, nes M. Camós Grau apie tai buvo informuotas tik 2002 m. gegužės 17 d. „Teisėjai ir prokurorai, teisminė pagalba ir paskesnės teisminės priemonės“ skyriaus vedėjo pranešimu, nenurodant konkrečių šio sprendimo motyvų.
- ⁸⁵ Antra, OLAF pažeidė teisę į gynybą, teisėtų lūkesčių apsaugos bei gero administravimo principus. 2000 m. gruodžio 14 d. išorės audito ataskaita dėl IRELA nebuvo perduota M. Camós Grau tinkamu laiku iki jo apklausos 2001 m. vasario 22 d., kurią atliko OLAF. Per šią apklausą tyrėjai leido jam suprasti, kad jį apklausia kaip liudytoją, o ne siekdami nustatyti jo atsakomybę. Per apklausą ir vėliau

atsakydamas į jam pateiktus rašytinius klausimus jis taip pat neturėjo būtinos savo gynybai informacijos, o būtent – prieš jį OLAF surinktų įrodymų. Taip pat buvo pažeista teisė į gynybą ir Sprendimo 1999/396 4 straipsnis, nes OLAF ataskaita ir jos priedai iki ataskaitos priėmimo jam nebuvo pateikti.

86 Trečia, ieškovas teigia, kad OLAF ataskaita buvo parengta pažeidžiant Reglamento Nr. 1073/99 6 straipsnio 1–3 dalis ir 9 straipsnio 1 ir 2 dalis bei OLAF atliekamų tyrimų objektyvumo principą, nes vienintelis iki tyrimo pabaigos likęs už jo atlikimą atsakingas asmuo nedalyvavo rengiant ataskaitą. Šio tyrėjo parengtas ataskaitos projektas prieš jam išeinant iš OLAF 2002 m. rugsėjo mėn. pradžioje iš esmės skiriasi nuo galutinės ataskaitos, kurios jis, be to, nepasirašė. Ieškovas tvirtina, kad OLAF tyrimo ataskaitas turi rengti tyrėjai ir kad pagal Reglamentą Nr. 1073/99 OLAF direktorius neturi įgaliojimų pats rengti ar keisti tyrimo ataskaitos.

87 Ketvirta, ieškovas tvirtina, kad tyrimas nebuvo atliktas laikantis pagrindinių Bendrijos teisės principų, kaip tai numato Reglamentas Nr. 1073/99, bei Nuostatų, o būtent jų 14 straipsnis. Iš tikrųjų kadangi M. Camós Grau perdavė OLAF rimtus su tyrėju susijusio interesų konflikto įrodymus, OLAF privalėjo užtikrinti, kad šio tyrėjo priimti aktai bei tyrimui vykdyti duoti nurodymai būtų objektyviai privalomi, o ne kiltų iš interesų konflikto, apie kurį buvo pranešta. Tokių M. Camós Grau nurodytų kaltinimų reikšmę patvirtina prieštaringas 2003 m. gegužės 28 d. Sprendimo, kuriuo atmetamas dėl šios ginčytinos ataskaitos pateiktas jo skundas, motyvavimas, nes šiuo sprendimu buvo pripažinta, kad P. nušalinimas buvo privalomas norint užtikrinti tyrimo objektyvumą, kartu nurodant, kad jo dalyvavimas nebuvo sukėlęs žalingų pasekmių.

88 Penkta, vertindama faktinį P. vaidmenį OLAF aiškiai suklydo, viena vertus, kalbant apie Komisijos kontrolę IRELA atžvilgiu, dėl tyrėjo atsakomybės perdavimo

Finansinės kontrolės generaliniam direktoratui, ir, antra vertus, neigdama, kad su P. susijęs interesų konfliktas galėjo turėti įtakos tyrimui, nors duodamas nurodymus ir vykdydamas tyrimą jis atliko lemiamą bei pagrindinį vaidmenį, ką patvirtina galutinis ataskaitos variantas.

- ⁸⁹ Šešta, ieškovas tvirtina, kad buvo pažeisti teisingumo ir nešališkumo principai. Nors OLAF pripažino, kad nebuvo galima užtikrinti P. nešališkumo ir objektyvumo, ir remdamasi šiuo pagrindu nušalino suinteresuotąjį asmenį nuo tyrimo, OLAF iš to nepadarė reikiamų išvadų palikdama galioti P. priimtus aktus. Taigi OLAF ataskaitoje Finansinės kontrolės generalinio direktorato pareigūnai išvengė atsakomybės ir, priešingai, šioje ataskaitoje iš esmės atsakomybė už nustatytus pažeidimus priskiriama Komisijos pareigūnams, dalyvavusiems IRELA valdyme, konkrečiai kalbant – ieškovui.
- ⁹⁰ Grįsdamas savo prašymą atlyginti žalą M. Camós Grau tvirtina, kad OLAF tokiu būdu padarė dvi dideles klaidas: pirma, patikėjo tyrimą dėl IRELA vykdyti pareigūnui, kurio nešališkumo formaliai negalėjo užtikrinti, ir tai buvo nustatyta 2002 m. gegužės 17 d. Sprendimu, ir, antra, patvirtino išvadas, kurios, kaip tai išplaukia iš papildomo Paskyrimų tarnybos atlikto tyrimo, nėra grindžiamos pakankamai pagrįstais faktais.
- ⁹¹ Ieškovas tvirtina, kad šios OLAF padarytos klaidos jam sukėlė dvejopo pobūdžio žalą. Viena vertus, OLAF padarė žalą jo dvasios ramybei, jo garbei ir profesinei reputacijai leisdamas, kad tęstųsi nepateisinti įtarimai jo atžvilgiu, bei sukeldama baimę dėl drausminės ar baudžiamosios atsakomybės, iki kompetentingi teismai ir administracinės įstaigos nusprendė atsisakyti kelti bylą, šitaip padarydama jam neturtinę žalą. M. Camós Grau, grįsdamas šį pagrindą, nurodo ilgą procedūros trukmę, OLAF padarytų išvadų jo atžvilgiu rimtumą ir jų paviešinimą spaudoje. Kita vertus, ieškovas patyrė žalą karjerai, nes jo kandidatūra direktoriaus pareigoms nebuvo patvirtinta, nors jis laikinai ėjo direktoriaus pareigas ir dėl to atitiko paskyrimo į šias pareigas reikalavimus.

- 92 Komisija teigia, kad nėra įvykdytos sąlygos pradėti procesą dėl Bendrijos deliktinės atsakomybės, nes ji negali būti apkaltinta jokiais neteisėtais veiksmais – OLAF tyrimas buvo vykdomas bei ataskaita buvo parengta laikantis reikalaujamų objektyvumo ir nešališkumo reikalavimų.
- 93 Pirmiausia atsakovė tvirtina, kad 2002 m. gegužės 17 d. sprendimas atitinka pareigą motyvuoti ir kad ieškovas klaidingai remiasi Nuostatų 25 straipsniu, nes taikytinas Reglamento Nr. 1073/99 14 straipsnis.
- 94 Antra, ji teigia, kad nebuvo pažeista teisė į gynybą. Vykstant tyrimui M. Camós Grau turėjo pakankamai laiko iki savo apklausos išnagrinėti minėtą išorinio audito dėl IRELA ataskaitą bei visą jo gynybai reikalingą informaciją. Tyrėjai suinteresuotojo nesuklaidino dėl tyrimo dalyko ir iš daugelio jam pateiktų klausimų jis puikiausiai galėjo žinoti, dėl kokių veikų jis gali būti kaltinamas. Be to, nei Reglamentas Nr. 1073/99, nei Sprendimo 1999/396 4 straipsnis nenumato, kad suinteresuotajam asmeniui reikia nusiųsti OLAF ataskaitos projektą, o tik tai, kad jam turi būti suteikta galimybė pačiam pareikšti nuomonę dėl visų su juo susijusių faktų; taip šiuo atveju ir buvo padaryta.
- 95 Trečia, Komisija nurodo, kad pagal OLAF vidaus organizacinę struktūrą tyrimo ataskaitą, kuri pagal Reglamento Nr. 1073/99 9 straipsnį rengiama vadovaujant direktoriui, rengia vykdomoji taryba (*executive board*), ir nėra jokio bendro principo, kuris įpareigotų, jog tyrimą vykdančių pareigūnų ir tarnautojų grupės sudėtis išliktų nepakitusi.
- 96 Ketvirta, Komisija tvirtina, kiek tai susiję su tyrimo teisėtumu ir objektyvumu, kad OLAF atidžiai išnagrinėjo su P. susijusio interesų konflikto galimybę ir, ją pripažinus, nušalino tyrėją toje stadijoje, kurioje dar nebuvo parengta galutinė ataskaita.

- 97 Penkta, nagrinėdama P. vaidmenį OLAF nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos nei dėl jo ankstesnių pareigų, nei dėl dabar nagrinėjamo tyrimo. Atsakovė teigia, kad P. dalyvavo tik kaip asocijuotas tyrėjas, kuris visiškai negalėjo nustatyti nei tyrimo strategijos, nei duoti nurodymų dėl jo vykdymo, o taip pat nerengė ataskaitos. Ataskaitą rengė kitas tyrėjas, ir ją patvirtino OLAF vykdomoji tarnyba, žinodama visas P. nušalinimo aplinkybes.
- 98 Šešta, Komisija teigia, kad tyrimas buvo vykdomas laikantis nešališkumo ir teisingumo principų, nes P. buvo nuspręsta nušalinti būtent siekiant užtikrinti tyrimo nešališkumą ir objektyvumą. Ji taip pat tvirtina, kad ginčijama ataskaita įrodo galimą kitų pareigūnų atsakomybę, o būtent Finansinės kontrolės generalinio direktorato pareigūnų, ir kad šiuo klausimu ieškovo pateikti dokumentai buvo prijungti prie bylos medžiagos.
- 99 Dėl žalos, kurią M. Camós Grau prašo atlyginti, Komisija teigia, kad ieškovas nepateikė jokių konkrečių nurodytos neturtinės žalos tikrumo ir nurodytos žalos karjerai įrodymų.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

— Dėl proceso dėl Bendrijos deliktinės atsakomybės pradėjimo

- 100 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką Bendrijos atsakomybės už Bendrijos institucijos arba įstaigos padarytu Bendrijos teisės pažeidimu asmenims sukeltą žalą srityje teisė į žalos atlyginimą pripažįstama įvykdžius 3 sąlygas: pažeistos teisės normos tikslas – suteikti asmenims teises, pažeidimas yra pakankamai akivaizdus ir egzistuoja tiesioginis priežastinis ryšys tarp pažeidėjui tenkančios

pareigos pažeidimo ir nukentėjusių asmenų patirtos žalos (1993 m. kovo 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Brasserie du pêcheur ir Factortame*, C-46/93 ir C-48/93, Rink. p. I-1029, 51 punktas; 2000 m. liepos 4 d. Sprendimo *Bergaderm et Goupil prieš Komisiją*, C-352/98 P, Rink. p. I-5291, 41 ir 42 punktai ir 2002 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Komisiją prieš Camar ir Tico*, C-312/00 P, Rink. p. I-11355, 53 punktas).

— Dėl tariamai pažeistų teisės normų

¹⁰¹ Norint priimti sprendimą dėl Bendrijos deliktinės atsakomybės, šiuo atveju pirmiausia reikia išnagrinėti, ar tariamai pažeistų teisės normų tikslas – suteikti asmenims teises. Ieškovas remiasi nešališkumo, teisingumo, objektyvumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir gero administravimo principų pažeidimu. Jis taip pat tvirtina, kad buvo pažeista teisė į gynybą ir formos taisyklės, susijusios su OLAF ataskaitų parengimu, bei pareiga motyvuoti.

¹⁰² Šiuo klausimu pakanka konstatuoti, kad bent nešališkumo taisykle, privaloma institucijoms vykdant tyrimo užduotis, pavyzdžiui, pavestas OLAF, be bendrojo intereso, siekiama apsaugoti atitinkamus asmenis ir jiems suteikti subjektyvią teisę į atitinkamas garantijas (šiuo klausimu žr. 1991 m. lapkričio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Technische Universität München*, C-269/90, Rink. p. I-5469, 14 punktą).

¹⁰³ Todėl reikia pripažinti, kad ieškovas remiasi taisykle, kurios tikslas – suteikti asmenims teises, pažeidimu.

— Dėl OLAF veiksmų vykdant tyrimą ir rengiant ataskaitą dėl IRELA

104 Norint priimti sprendimą dėl Bendrijos deliktinės atsakomybės reikia toliau nustatyti, ar OLAF veiksmais vykdant tyrimą ir rengiant ataskaitą dėl IRELA nebuvo padarytas nurodytas pakankamai akivaizdus nešališkumo taisyklės pažeidimas, t. y. remiantis teismo praktika, ar tai yra aiškus ir sunkus jai nustatytų vertinimo įgaliojimų ribų pažeidimas (šiuo klausimu žr. 79 punkte minėto sprendimo *Ombudsmenas prieš Lamberts* 49, 60, 62 ir 63 punktus).

105 Pagal taikytinas nuostatas OLAF jos kompetencijai priklausančius tyrimus privalo vykdyti laikydamasi Sutarties ir bendrųjų Bendrijos teisės principų, o būtent nešališkumo reikalavimo, o taip pat laikydamasi Nuostatų, kurių 14 straipsnio tikslas – išvengti galimų su pareigūnais susijusių interesų konfliktų.

106 Norint įvertinti OLAF veiksmus reikia išnagrinėti, pirma, su P. susijusio interesų konflikto realumą, atsižvelgiant į jam patikėtas pareigas IRELA atžvilgiu anksčiau dirbant Finansinės kontrolės generaliniame direktorate, antra, šio tyrėjo faktinį vaidmenį vykdant tyrimą dėl IRELA ir, trečia, prireikus tokio vaidmens poveikį rengiant 2002 m. spalio 17 d. ataskaitą.

107 Pirma, dėl su P. susijusio interesų konflikto realumo, 2002 m. gegužės 17 d. „Teisėjai ir prokurorai, teisminė pagalba ir paskesnės teisminės priemonės“ skyriaus vedėjo M. Camós Grau skirtame laiške nurodyta, kad OLAF, atsižvelgdama į šio skyriaus OLAF direktoriui pateiktą teisinę išvadą, kurioje nurodyta, kad „(P.) užimamos

asocijuoto tyrėjo pareigos nurodytoje (IRELA) byloje gali sukelti interesų kofliktą“, ir pagal šio skyriaus pateiktą pasiūlymą direktoriui nusprendė suinteresuotąjį asmenį nušalinti nuo tyrimo. Be to, iš Komisijos atsiliepiamo į ieškinį matyti, kad P. buvo nušalintas nuo tyrimo būtent atsižvelgiant į interesų konflikto galimybę ir siekiant užtikrinti tyrimo nešališkumą ir objektyvumą.

108 Faktiškai su P. susijęs interesų konfliktas šiuo atveju nekėlė jokių abejonių. Iš tikrųjų iš bylos medžiagos matyti, kad beveik visos IRELA lėšos buvo gaunamos vien iš Bendrijos biudžeto, kad faktinių bylos aplinkybių metu M. Camós Grau dirbo už Lotynų Ameriką atsakingame generaliniame direktorate, kuris užtikrina techninę ir finansinę IRELA veiklos priežiūrą, ir kad visus Bendrijos fondų finansinius įsipareigojimus ir išmokas privalantis vizuoti Finansinės kontrolės generalinis direktoratas vizavo visus IRELA projektus.

109 Buhalterinės apskaitos išsilavinimą turintis P., kuris nagrinėjamų faktinių aplinkybių metu dirbo Finansinės kontrolės generalinio direktorato skyriuje, atsakingame už IRELA išlaidų kontrolę, buvo atsakingas už maisto prekių ir humanitarinės pagalbos sektoriaus horizontalius ir metodinius reikalus. Konkrečiai kalbant, nuo 1998 m. kovo 1 d. iki 1998 m. lapkričio 30 d. bei 2000 m. kovo mėn. jis buvo šio skyriaus vedėjas, ir tai jį įgaliojo pasirašyti su IRELA susijusius dokumentus. IDOC savo ataskaitoje mini 1997 m. sausio 7 d. P. pasirašytą pažymą, skirtą už Lotynų Ameriką atsakingam direktoratui ir Finansinės kontrolės generaliniam direktoratui vizuojant IRELA projektą.

110 Todėl su P. susijęs interesų konfliktas yra įrodytas.

111 Antra, dėl P. faktinio vaidmens atliekant tyrimą dėl IRELA reikia pažymėti, kad pagal 2001 m. sausio 30 d. Sprendimą pradėti vidaus tyrimą buvo įgaliojti atlikti tyrimą

keturi OLAF darbuotojai, tarp jų ir P. Du iš jų 2001 m. rugsėjo 30 d. išėjo iš darbo OLAF, todėl nebedalyvavo tyrime. Po to, kai 2002 m. gegužės 17 d. sprendimu P. buvo nušalintas, vienintelis likęs už tyrimą atsakingas tyrėjas, kuris, OLAF teigimu, pradėjo vadovauti tyrimui ir kartu su P. parengė laikiną 2002 m. gruodžio 20 d. ataskaitą, parengė galutinę ataskaitą. Šis tyrėjas 2002 m. rugsėjo 30 d. išėjo iš darbo OLAF ir nepasirašė ataskaitos.

112 Iš bylos medžiagos matyti, kad nušalintas tyrėjas dalyvavo visose nuo 2001 m. vasario mėn. iki 2002 m. balandžio mėn. OLAF vykdomose apklausose, išskyrus buvusio už Lotynų Ameriką atsakingo direktorato direktoriaus, tiesioginio M. Camós Grau vadovo, apklausą. Be to, šis tyrėjas yra vienas iš dviejų ataskaitos apie komandiruotę IRELA būstinėje Madride bei minėtos 2002 m. gruodžio 20 d. laikinosios ataskaitos rengėjų. Taip pat aišku, kad visi tyrimo veiksmai buvo atlikti iki P. nušalinimo ir kad juos visada atliko du arba trys asmenys, išskyrus retas šimtis, dalyvaujant nušalintam tyrėjui.

113 Reikia pripažinti, kad P. dalyvavo vykdant visą tyrimą. Komisijos argumentas, kad šis tyrėjas nevadovavo tyrimui, o atliko vien papildomą vaidmenį ir gaudavo nurodymus, negali paneigti išvadų, kad P. visą laiką dalyvavo tyrime dėl IRELA bei reikšmingai prie jo prisidėjo.

114 Trečia, dėl P. dalyvavimo tyrime įtakos rengiant 2002 m. spalio 17 d. ataskaitą atsakovė tvirtina, jog rengdama galutinę ataskaitos redakciją OLAF atsižvelgė į galimą su tyrėju susijusį interesų konfliktą ir kad ji buvo parengta šiuo klausimu susipažinus su visomis bylos aplinkybėmis.

- 115 Todėl reikia išnagrinėti dokumentus, į kuriuos buvo paeiliui atsižvelgta rengiant ataskaitą, aiškinantis visų pirma, kaip prašoma ieškovo argumentavime, ar iš jų išplaukia, jog, nepaisant Finansinės kontrolės generalinio direktorato užduočių, jis nepagrįstai išvengė galimos atsakomybės arba ji buvo sumažinta, antra, ar 2002 m. spalio 17 d. ataskaitoje buvo atsižvelgta į galimą su P. susijusį interesų konfliktą, kurį OLAF pripažino nušalindama nuo tyrimo P., ir, trečia, ar bendrąja prasme šis nagrinėjimas patvirtins ieškovo kaltinimus dėl tyrimo, o vėliau ir ataskaitos nešališkumo.
- 116 Reikia išnagrinėti tris dokumentus, t. y. laikiną 2000 m. gruodžio 20 d. P. ir iki tyrimo pabaigos likusio už jį atsakingo tyrėjo parengtą ataskaitą, pastarojo 2002 m. rugpjūčio mėn. pabaigoje parengtą ataskaitą ir galutinę 2002 m. spalio 17 d. ataskaitą.
- 117 Pirmiausia iš laikinosios 2000 m. gruodžio 20 d. ataskaitos išplaukia, kad joje pabrėžiamas svariu ir įtartinu laikomas Komisijos pareigūnų dalyvavimas IRELA valdyme nurodant, kad jie sukūrė finansinį rezervą ir kartu su Parlamento nariais patvirtino tokią neteisėtą fondų aprūpinimo praktiką. Dėl galimo Finansinės kontrolės generalinio direktorato vaidmens valdant IRELA, šis direktoratas buvo paminėtas, tik kiek tai susiję su jo 1997 m. atlikto IRELA audito ataskaita ir jo išsakytu finansinio IRELA valdymo kritika, kuri buvo pateikta kaip galimas Komisijos pareigūnų nušalinimo nuo IRELA valdymo pagrindas. Be to, šis dokumentas pripažįsta įrodyta tai, kad Komisijos pareigūnai žinojo apie neteisėtus veiksmus.
- 118 Toliau dėl 2002 m. rugpjūčio mėn. pabaigoje parengtos ataskaitos akivaizdu, kad galutinėje ataskaitos redakcijoje kai kurios pastraipos dėl Finansinės kontrolės generalinio direktorato ir visos Komisijos vaidmens buvo sušvelnintos arba iš jos išbrauktos. Konkrečiai kalbant, ataskaitos projekte buvo nurodyta, kad Komisija žinojo apie praktiką, leidžiančią IRELA neteisėtai gauti pelną, kai (finansinės

kontrolės) institucija pripažindavo pateisinančius dokumentus. Projekte teigiama, kad 1997 m. ataskaitoje Finansinės kontrolės generalinis direktoratas iš dalies išnagrinėjo situaciją. Projekte laikoma nesuprantama, kodėl šio direktorato auditoriai nesigilino į klausimus, automatiškai iškilusius išaiškėjus pažeidimams. Dėl Komisijos atsakomybės buvo nurodyta, kad „IRELA byla peržengia konkretaus generalinio direktorato atsakomybės ribas ir kad sužinojęs visas aplinkybes, leidžiančias iš esmės išnagrinėti finansines (IRELA) problemas, Finansinės kontrolės generalinis direktoratas nereagavo griežtai“. Galiausiai projekte nurodyta, kad Komisijos vaidmuo IRELA byloje neapsiriboja trijų asmenų veiksmis, bet yra „institucijos veiksmų pasekmė“, nes Komisijos kontrolės sistemos nefunkcionavo veiksmingai, Finansinės kontrolės generalinis direktoratas vykdė vien „nedidelę kontrolę“ ir Komisijos padaliniai nekoordinavo savo veiksmų.

119 Galiausiai iš galutinės 2002 m. spalio 17 d. ataskaitos matyti, kiek tai susiję su Finansinės kontrolės generalinio direktorato vaidmeniu ir galima atsakomybe, kad joje apsiribojama *ad limina* nurodant, jog buvo nuspręsta šių aplinkybių nenagrinėti, kad nebūtų vilkinamas tyrimas. Nors pažymima, jog reikia nurodyti šio direktorato pareigūnų atsakomybę, šis klausimas ataskaitoje daugiau nebuvo keliamas, o vykdant tyrimą buvo apklaustas vienintelis nagrinėjamo direktorato pareigūnas.

120 Išnagrinėjus faktines aplinkybes darytina išvada, kad ataskaitoje nurodoma, jog tyrimas įrodė, kad tik IRELA valdyme dalyvavę Komisijos pareigūnai žinojo išsamias operacijų, leidusių neteisėtai gauti pelną, detales, pabrėžiant suinteresuotųjų asmenų „aktyvų vaidmenį“ ir „pagrindinę atsakomybę“ įdiegiant ir įgyvendinant sistemą.

121 Nagrinėjant Komisijos vaidmenį, šioje ataskaitoje pagrįstai kalbama apie už Lotynų Ameriką atsakingo direktorato vaidmenį ir atsakomybę ir patvirtinama, konkrečiai kalbant, kad šio direktorato pareigūnai, esantys IRELA įstaigose, naudojosi savo

padėti „leisdami pasinaudoti dokumentais, įgalinančiais išmokėti pelną“. Dėl Finansinės kontrolės direktorato, ataskaitoje minimas tik 1997 m. atliktas auditas ir tai, kad jis neišsamus.

122 Ataskaitos galutinėse išvadose dar kartą kartojama, kad IRELA finansavimo sistemą, dėl kurios atsirado nustatyti pažeidimai, įgyvendino institucija, kurios aktyviausi nariai yra Komisijos tarnautojai, ir kad už Lotynų Ameriką kompetentingas direktoratas žinojo išsamias operacijų detales. Finansinės kontrolės direktoratas, atrodo, išvengė atsakomybės, nors *in fine* nurodomas jo „pasyvumas“ ir „rimtos kontrolės stoka“.

123 Kalbant apie asmeninę atsakomybę, ataskaitoje iš Komisijos tarnautojų įvardijami tik už Lotynų Ameriką atsakingo direktorato pareigūnai, dalyvavę IRELA valdyme, ir jų atžvilgiu rekomenduojama pradėti drausminę procedūrą, kuri „prireikus būtų išplėsta ir kitų pareigūnams atžvilgiu, o būtent – dirbančių Finansinės kontrolės generaliniame direktorate“. Šios rekomendacijos pakartotos skyriuje „Veiksmai, kurių reikia imtis“.

124 Lyginamoji vėlesnių OLAF ataskaitos versijų analizė įrodo, kad galutinėje ataskaitos redakcijoje Finansinės kontrolės generalinio direktorato vaidmuo buvo sušvelnintas ir sumažintas ir lygiagrečiai visa Komisijai priskirtina atsakomybė už pažeidimus buvo perkelta vien pareigūnams, dalyvavusiems IRELA valdyme, taip patvirtinant laikinojoje ataskaitoje, kurios vienas iš autorių buvo P., išdėstytą nuomonę ir atmetant išsamesnę analizę, pateiktą 2002 m. rugpjūčio mėn. pabaigoje nedalyvaujant P. parengtame ataskaitos projekte, kuriame buvo išsamiai nagrinėjamas Finansinės kontrolės generalinio direktorato vaidmuo atskleidžiant jo neveikimą byloje IRELA ir nepritarta atsakomybės už Komisijos veiksmus perkėlimui tik minėtiems pareigūnams, galiausiai darant išvadą, kad ši atsakomybė kilo pirmiausia dėl institucijų, įskaitant Finansinės kontrolės generalinį direktoratą, neveikimo.

- 125 Iš to, kas išdėstyta pirmiau, darytina išvada, pirma, kad nustatyta, jog su P. susijęs interesų konfliktas yra realus. Antra, P. dalyvavo beveik visuose tyrimo veiksmuose, kurių nė vienas nebuvo apskūstas po to, kai jis buvo nušalintas nuo tyrimo. Be to, jis veikė grupėje, kurios sudėtis laikui bėgant sumažėjo, ir buvo vienas iš dviejų laikinos ataskaitos rengėjų. Trečia, P. vaidmuo tyrimo eigoje buvo labai svarbus.
- 126 Be to, iš bylos medžiagos matyti, kad P. daryta įtaka atliekant tyrimą buvo žalinga nešališkumo reikalavimo atžvilgiu. Iš tikrųjų dvi tarnybos, t. y. už Lotynų Ameriką atsakingas direktoratas ir Finansinės kontrolės generalinis direktoratas, vykdydamos savo užduotis buvo atsakingos už IRELA veiklos ir ypač jos finansų priežiūrą ir kontrolę. OLAF vykdamas vidaus tyrimą Finansinės kontrolės generalinio direktorato vaidmens nagrinėjimas būtų dar labiau pagrįstas, nes IRELA visiškai priklausė nuo Bendrijos subsidijų, o Finansinės kontrolės generalinis direktoratas, vizuojantis visus Bendrijos fondų įsipareigojimus, buvo keletą kartų pateikęs pastabas dėl IRELA.
- 127 Tačiau neginčytina, kad buvo priimtas sprendimas neatlikti tyrimo dėl Finansinės kontrolės generalinio direktorato ir kad kalbant apie galimą Komisijos atsakomybę, tyrimas buvo susijęs tik su už Lotynų Ameriką atsakingo direktorato vaidmeniu. Šiuo klausimu aišku, kad nuo 2001 m. vasario mėn. iki 2002 m. balandžio mėn. atlikti tyrimai, per kuriuos buvo apklaustas vienintelis Finansinės kontrolės generalinio direktorato tarnautojas, lyginant su penkiais už Lotynų Ameriką atsakingo direktorato tarnautojais, rėmėsi laikinojoje ataskaitoje pateiktais tyrimo nurodymais. Šioje ataskaitoje, kurios vienas iš dviejų rengėjų yra P., nebuvo pareikšta kaltinimų Finansinės kontrolės direktoratui, priešingai, joje buvo kategoriškai patvirtintas už Lotynų Ameriką atsakingo direktorato pareigūnų dalyvavimas vykdamas nustatytus pažeidimus. Išvadą, kad dėl P. įtakos tyrimui suteikta kryptis buvo lemiamą, patvirtina 2002 m. gegužės 2 d. nuomonė, kurią atsakovė minėjo savo atsakymuose į pirmiau 30 punkte minėtus Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus, susijusius su minėtos ginčytinos ataskaitos parengimu, kurioje OLAF „Teisėjai ir prokurorai, teisminė pagalba ir paskesnės teisminės priemonės“ skyriaus

vedėjas pasiūlė nušalinti tyrėją bei rekomendavo galutinėje ataskaitoje neatsižvelgti į „(P.) daromą įtaką“.

128 Komisijos vaidmens dalinis ir dėl to vienpusiškas nagrinėjimas metodiškai yra mažai suprantamas, atsižvelgiant į finansinės kontrolės funkcijos esminę reikšmę, ir dėl aplaidumo galėjo lemti klaidingą atitinkamų šios institucijos tarnybų, o kartu ir jų narių tikslios atsakomybės atvaizdavimą.

129 Galutinė ataskaita, kurioje visa atsakomybė už Komisijai priskirtinus apgaulingus veiksmus perkeliama vien už Lotynų Ameriką atsakingo generalinio direktorato pareigūnams, dalyvavusiems IRELA valdyme, nenagrinėjant Finansinės kontrolės generalinio direktorato vaidmens įrodymų, esančių 2002 m. rugpjūčio mėn. pabaigoje parengtoje ataskaitoje, apimančioje keletą kritinių šio direktorato vertinimų, patvirtina dėl šio institucijos atsakomybės dalinio vienpusiško vertinimo atsiradusį disbalansą.

130 2002 m. spalio 17 d. ataskaitoje pateiktas Finansinės kontrolės generalinio direktorato vaidmens nenagrinėjimo pagrindimas, jog „siekiant nevilkinti tyrimo buvo nuspręsta nenagrinėti su Finansinės kontrolės generalinio direktorato atsakomybe susijusių aplinkybių“, yra nepriimtinas. OLAF rūpestis greitai atlikti tyrimus, nors jis ir yra teisėtas, kai įvykiai yra seni ir jiems galioja senaties terminas, negali pateisinti dalinio arba atrankinio galimos įvairių kontroliuojamos institucijos arba įstaigos tarnybų atsakomybės nagrinėjimo, kai yra aišku, kaip šioje byloje, kad šios tarnybos įvairiais pagrindais vaidino tam tikrą vaidmenį tiriamos bylos aplinkybėmis.

131 Iš to, kas išdėstyta pirmiau, išplaukia, kad OLAF ataskaitos turinys ir išvados pažeidė nešališkumo reikalavimą. Tokį OLAF padarytą šios teisės normos pažeidimą apsunkina tai, kad OLAF buvo įsteigta tirti visas neteisėtas Bendrijos interesams žalą darančias veikas, galinčias užtraukti drausminę arba baudžiamąją atsakomybę, ir ji įsteigta kaip nepriklausoma Komisijos tarnyba, turint tikslą suteikti jai funkcinių savarankiškumą, kuris, kaip manyta, buvo būtinas jos užduotims vykdyti. Be to, atsižvelgiant į žinojimą apie su P. susijusį interesų konfliktą, kurį OLAF galiausiai pripažino nušalindama tyrėją, dėl P. įtakos tyrimui suteiktos vienpusiškos pakraipos patvirtinimas galutinėje ataskaitoje įrodo nešališkumo reikalavimo pažeidimo akivaizdumą.

132 Be to, šią išvadą patvirtina 2003 m. liepos 2 d. IDOC ataskaita. Reikia priminti, kad IDOC buvo atsakinga už 1) Komisijos pareigūnų dalyvavimo IRELA valdyme; 2) sanavimo plano pasiūlymo ir (arba) toleravimo, nurodant iš to išplaukiančią galimą individualią pareigūnų atsakomybę, ir 3) galimos Komisijos pareigūnų, dalyvavusių IRELA valdyme, ir tarnybų, atsakingų už IRELA gautų Bendrijos lėšų kontrolę, pareigūnų atsakomybės atitikties tuo metu galiojusiems Bendrijos teisės aktams nustatymą.

133 IDOC ataskaitoje, kurioje nagrinėjamas Finansinės kontrolės generalinio direktorato vaidmuo, pažymima, kad šis direktoratas visiškai nebuvo minimas galutinėje OLAF ataskaitoje, išskyrus rekomendacijas, nurodytas skyriuje „Veiksmai, kurių reikia imtis“.

134 Tačiau dėl sprendimo įsteigti finansinį rezervą, esantį pažeidimų pagrindu, IDOC pažymi, kad, viena vertus, šis rezervas egzistavo anksčiau, nei jame pradėjo dalyvauti trys pareigūnai, kuriems OLAF ataskaitoje pareikšti kaltinimai, kad 1986 m. jį rekomendavo už Lotynų Ameriką atsakingas direktoratas ir Finansinės kontrolės direktoratas, kad sprendimas dėl jo priimtas 1988 m. ir kad Komisija jį palaikė ir net skatino. Kita vertus, IDOC nurodo, kad šios praktikos neteisėtumo klausimas buvo

iškeltas pavėluotai – tik 1997 m., kai už Lotynų Ameriką atsakingas direktoratas kreipėsi į Komisijos teisės tarnybą ir Finansinės kontrolės generalinį direktoratą, kuris, priešingai nei savo 1986 m. pateiktoje nuomonėje, išreiškė abejones dėl šio mechanizmo teisėtumo.

135 Be to, IDOC ataskaitoje nurodyta, kad M. Camós Grau pranešė OLAF, jog Finansinės kontrolės generalinis direktoratas kiekvienais metais patvirtindavo IRELA auditą, kurį atlikdavo mokesčių inspektorius, ir kad 1995 m. audito ataskaitoje buvo aiškiai nurodyta, kad IRELA gavo 1,194 milijono eurų pelną. Tačiau IDOC pažymi, kad M. Camós Grau minėtas jo žodžius pagrindžiantis dokumentas nebuvo prijungtas prie galutinę OLAF ataskaitą lydinčios medžiagos, nors buvo rastas OLAF turimoje byloje.

136 IDOC ataskaitoje papildomai nurodyta, kad po 1997 m. atliktos kontrolės Finansinės kontrolės generalinis direktoratas neatliko išsamios analizės ir galiausiai pritarė įsipareigojimams, nors buvęs už Lotynų Ameriką atsakingo direktorato Finansų skyriaus atsakingas asmuo klausė dėl galimybės (IRELA) pateikti Komisijai didesnes pajamų ir išlaidų sąskaitas, viršijančias patvirtintą darbo planą ir subsidijas. IDOC ataskaitos autorius nustebino tai, kad kiekvieną IRELA projektą vizavęs Finansinės kontrolės direktoratas laukė 1997 m., kad pateiktų savo kritiką. Taip pat juos nustebino pirmiau 112 punkte minėtos P. pasirašytos pažymos turinys, kuriame už Lotynų Ameriką atsakingam direktoratui pranešama, jog Finansinės kontrolės generalinis direktoratas vizuoja projektą, bet vis dėlto kiekvienu atveju norėtų gauti atitinkamus pagrindžiančius dokumentus.

137 Be to, IDOC daug išsamiau nagrinėjo trijų Komisijos pareigūnų, dalyvavusių IRELA valdyme, atsakomybę. Ji pažymėjo, kad klausimas dėl dalyvavimo teisėtumo iškilo pavėluotai – tik 1994 m., ir kad buvo aiškiai leista toliau tęsti dalyvavimą 1995 m. spalio 17 d. gavus generalinio sekretoriato, Teisės tarnybos ir Finansinės kontrolės generalinio direktorato nuomos. IDOC nusprendė, kad, priešingai nei nurodyta OLAF atasakaitos išvadose, nėra įrodyta, jog pastarojoje ataskaitoje atsakingi

pripažinti trys pareigūnai žinojo apie pažeidimus, konkrečiai kalbant, apie per didelių kaštų pateisinimą netiksliais išlaidomis, ir nurodė, kad finansinių rezervų sudarymo neteisėtumo klausimas „neaiškiai“ iškilo tik 1997 metais.

138 IDOC ataskaitos išvados, kurios bent jau netiesiogiai atskleidžia tam tikrus OLAF vykdyto tyrimo trūkumus, bet kuriuo atveju yra ne tokios kategoriškos kaip OLAF išvados. IDOC nurodo, jog negalima daryti išvados, kad buvo padaryti drausminiu požiūriu baustini veiksmai. Ji atmeta individualią atsakomybę, manydama, kad iš bylos labiau aišku, jog atitinkamų Komisijos tarnybų, atsakingų už IRELA suteiktą Bendrijos lėšų kontrolę, veikla nebuvo koordinuojama.

139 Nė vienas atsakovės pateiktas argumentas nesukelia abejonių šiomis išvadomis. Iš tikrųjų Komisija teigia, kad tyrimas buvo sutelktas į Bendrijos pareigūnų dalyvavimą IRELA institucijų veikloje, o Finansinės kontrolės generalinio direktorato vaidmuo buvo kitokio pobūdžio; ji nurodo, kad išplėstas tyrimas būtų sukėlęs sunkumų atsižvelgiant į įvykių senumą, į būtinus žmogiškuosius ir materialius išteklius bei į tai, kad OLAF visiškai savarankiškai sprendavo dėl savo tyrimų apimties. Tačiau kalbant apie tyrimo instituciją, tokie argumentai negali pateisinti nustatyto šios institucijos tyrimo šališkumo. Be to, teiginys, kad nėra jokių įrodymų, jog nušalintas tyrėjas kaip nors manipuliavo faktais ir galėjo trukdyti nustatyti tiesą, taip pat negali paneigti tokio konstatavimo.

140 Be to, Komisijos teiginius, kad galutinėje ataskaitoje buvo atsižvelgta į P. nušalinimo nuo tyrimo aplinkybes, paneigia pats šios ataskaitos turinys, kuriame nuoroda į galimą kitų pareigūnų, konkrečiai kalbant, Finansinės kontrolės generalinio direktorato pareigūnų, atsakomybę yra grynai standartinė formuluotė. Nors argumentas, kad OLAF negalėjo šio direktorato pareigūnų atžvilgiu daryti išvadų

prieš tai jų neapklaususi, yra akivaizdžiai pagrįstas, jis nepateisina OLAF sprendimo apriboti Komisijos vaidmens IRELA byloje tyrimo vieninteliu direktoratu. Iš tikrųjų neaišku ir nepagrįsta, kodėl Finansinės kontrolės generalinio direktorato vaidmuo nebuvo nagrinėjamas atliekant tyrimą Komisijos viduje, nors nuo šio direktorato duodamo sutikimo priklausė visų Bendrijos lėšų naudojimas, o, be to, IDOC ataskaita šiuo klausimu patvirtino glaudžius vaidmenų ir atsakomybės byloje IRELA ryšius.

- 141 Daroma išvada, kad OLAF neteisėti veiksmai vykdant tyrimą ir rengiant ginčijamą ataskaitą, nurodyti pirmiau 126–132 punktuose, yra įrodyti, nes OLAF padarė sunkų ir aiškų nešališkumo reikalavimo pažeidimą. Toks pažeidimas yra veikta, galinti sukelti Bendrijos atsakomybę, jeigu yra tiesioginis ir akivaizdus priežastinis ryšys tarp veikos ir nurodytos žalos.

— Dėl priežastinio ryšio tarp OLAF padarytos klaidos ir ieškovo nurodytos patirtos žalos

- 142 Šiuo klausimu reikia pripažinti, kad keli žalos pagrindai, t. y. žalos karjerai ir neturtinės žalos, kuriais remiasi M. Camós Grau ir kurių tikrumą reikia išnagrinėti, tiesioginis pagrindas – pareikšti asmeniniai kaltinimai dėl ataskaitoje nurodytų jo atliktų veiksmų, kurie pakartotinai nurodyti su juo asmeniškai susijusiose išvadose ir rekomendacijose. Todėl pagal teismo praktiką reikalaujamas priežastinis ryšys tarp neteisėtų veiksmų, sudarančių ataskaitos turinį, ir iš to atsiradusios tariamos žalos suinteresuotajam asmeniui yra įrodytas.

- 143 Vis dėlto šiuo klausimu reikia patikslinti, kad nors ataskaitos turinys dėl pateikto asmeninio kaltinimo suinteresuotajam asmeniui būtų tiesioginė nurodytos žalos priežastis, tačiau tai nereiškia, kad tokia žala atsirado. Prireikus tokią išvadą galima daryti atskirai kiekvienos iš nurodytųjų žalų atžvilgiu po to, kai bus įvertintas tikrasis ataskaitoje pateiktų išvadų ir rekomendacijų poveikis, galintis turėti įtakos ieškovo profesinei ir asmeninei situacijai.
- 144 Priešingai, dėl kitų pažeidimų, kuriais remiasi atitinkamas ieškovas, pirma, OLAF sprendimo nušalinti P. nuo tyrimo motyvacija, antra, teisės į gynybą ir teisėtų lūkesčių apsaugos, gero administravimo principų laikymasis, kiek tai susiję su jo apklausa OLAF ir pranešimu apie ataskaitą iki jos priėmimo, bei, trečia, OLAF kompetencija OLAF vardu parengti ir patvirtinti ataskaitas, reikia pripažinti, kad bet kuriuo atveju dėl jų ieškovui negalėjo atsirasti žala, nepriklausanti nuo dėl pačios ataskaitos turinio atsirandančios žalos.

— Dėl ieškovo patirtos žalos

- 145 Dėl neteisėtų OLAF veiksmų ieškovas patyrė dvejopo pobūdžio žalą, t. y. darančią poveikį jo karjerai turtinę žalą ir su jam pareikštais kaltinimais susijusią neturtinę žalą.
- 146 Pirma, dėl žalos, kuri galėjo daryti poveikį ieškovo karjerai, reikia išnagrinėti, ar, kaip teigia suinteresuotasis asmuo, jo kandidatūra direktoriaus pareigoms nebuvo patvirtinta, nors jis laikinai ėjo šias pareigas ir įrodė, jog atitiko šioms pareigoms nustatytus reikalavimus.

- 147 Iš šalių atsakymų į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus, minėtų pirmiau 33 punkte, matyti, kad M. Camós Grau pateikė savo kandidatūrą Plėtros generalinio direktorato A direktorato „Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija“ direktoriaus pareigoms, kurias jis, kaip didžiausią darbo stažą aukščiausiam lygį turintis pareigūnas, laikinai ėjo nuo 2002 m. gruodžio mėn. iki 2003 m. balandžio 1 d., t. y. iki jis buvo paskirtas vykdyti kitas funkcijas. Paskyrimo procedūra, kuri prasidėjo 2003 m. kovo 4 d. paskelbus apie laisvą darbo vietą, vyko pagal įprastinę institucijos praktiką atsižvelgiant į kriterijus, susijusius su atitinkamam darbui nustatytais kompetencijos ir tinkamumo konkrečiam darbui kriterijais. Komisiją sudarė keturi direktoriai, iš kurių trys – Plėtros generalinio direktorato ir vienas Žemės ūkio generalinio direktorato direktorius, atliko pirminę atranką ir atrinko aštuonis asmenis. Galiausiai atrinktas kandidatas buvo paskirtas 2003 m. liepos 9 d. sprendimu.
- 148 Dėl neigiamo poveikio, kurį galėjo sukelti OLAF išvados ieškovo kandidatūrai, jis remiasi įvykių chronologija, įrodančia, kad OLAF ataskaita galėjo turėti įtakos jo kandidatūros atmetimui.
- 149 Tačiau nors neginčijama, kad IDOC ataskaita Komisijai buvo perduota 2003 m. liepos 2 d., t. y. beveik pasibaigus paskyrimo į nagrinėjamas pareigas procedūrai, ir kad Paskyrimų tarnybos sprendimas nutraukti bylą nesiimant veiksmų buvo priimtas tik 2003 m. rugsėjo 2 d., kai pareigos jau buvo užimtos, šie chronologiniai įvykiai negali būti laikomi rimtu ryšio tarp OLAF ataskaitos ir Paskyrimų tarnybos sprendimo nepatvirtinti M. Camós Grau kandidatūros įrodymu, nes nėra kitų įrodymų, leidžiančių manyti, jog kitomis aplinkybėmis Paskyrimų tarnyba, naudodamasi jai suteikta plačia diskrecija, būtų suteikusi pirmenybę jo, o ne laimėtojo kandidatūrai.
- 150 Todėl reikia daryti išvadą, jog ieškovas neįrodė, kad jo kandidatūra nebuvo patvirtinta dėl OLAF ataskaitoje jam pareiktų kaltinimų.

- 151 Kalbant bendriau, reikia pažymėti, kad jokia žala jo karjerai negali būti laikoma kilusia tiesiogiai dėl OLAF ataskaitos turinio, nes, kaip jau buvo minėta pirmiau 51–53 punktuose, priėmus sprendimą nepradėti drausminės procedūros ši ataskaita negali būti pagrindas jokiai priemonei, darančiai poveikį suinteresuotojo asmens karjerai.
- 152 Šiuo klausimu Komisija per posėdį aiškiai nurodė, jog kadangi remdamasi OLAF ataskaita ji nusprendė nepradėti drausminės procedūros, ši ataskaita nebegali sukelti pasekmių. Be to, pirmiau 35 punkte minėtame 2005 m. rugsėjo 23 d. laiške Komisija patikslino, kad „jokia OLAF ataskaita nebuvo prijungta prie ieškovo asmens bylos“ ir kad „ieškovo asmens bylos dalis H, skirta drausmės klausimams, liko tuščia, nes suinteresuotasis asmuo pasirinko nepasinaudoti teise, apie kurią jam buvo pranešta, prašyti prijungti prie jo asmens bylos informaciją, jog po papildomo administracinio tyrimo Paskyrimų tarnyba nusprendė šią bylą nutraukti nesiimdama drausminių priemonių“.
- 153 Atsakovė papildomai nurodo, jog pagal jos nusistovėjusią praktiką OLAF ataskaitos, kuriose pareiškiami kaltinimai pareigūnams, nėra pridedamos prie jų asmens bylų, nes šios ataskaitos nėra laikomos Nuostatų 26 straipsnio a dalyje numatytais ataskaitomis (šioje nuostatoje minimos ataskaitos, susijusios su pareigūno kompetencija, darbo rezultatais ar elgesiu). Komisija taip pat nurodė, kad „prie asmens bylos nėra prijungiami gaunami drausminiai dokumentai arba parengiamieji dokumentai galimai drausminei procedūrai, išskyrus sankcijų arba išpėjimų atvejais Nuostatų IX priedo 3 straipsnio b punkto prasme“. Reikia pažymėti, kad atsakovė remiasi 2004 m. gegužės 1 d. įsigaliojusia Nuostatų redakcija, kuri minėtą nuostatą pakeitė, ir kad Nuostatų IX priedo 3 straipsnio b punktas numato, jog „remdamasi tyrimų ataskaita, informavusi atitinkamą pareigūną apie visus bylose surinktus įrodymus ir išklausiusi to pareigūno, Paskyrimų tarnyba gali: <...> b) nuspręsti, net jeigu išipareigojimai ir buvo ar greičiausiai buvo pažeisti, kad nebus imtasi jokių drausminių priemonių ir, jei reikia, pareigūnui nusiųsti išpėjimą<...>“.

154 Iš šių įrodymų matyti, kad M. Camós Grau asmeninėje byloje OLAF ataskaitos nėra ir joje taip pat nėra minima byla dėl IRELA, o būtent nėra minima, kad perdavus papildomą IDOC ataskaitą buvo nuspręsta šią bylą nutraukti nesiimant drausminių priemonių. Galiausiai per posėdį atsakė savo pasisakymą baigė pabrėždama, kad „nutraukusi (OLAF) ataskaitos pagrindu pradėtas baudžiamąją ir drausminę bylas, Komisija negalėjo teisėtai naudotis šia ataskaita kitu slaptu būdu arba remtis ja kitame kontekste atitinkamo pareigūno atžvilgiu ir kad nekaltumo prezumpcija reikalauja, jog Paskyrimų tarnyba šios ataskaitos (minėto pareigūno atžvilgiu) negalėtų panaudoti neigiamiems tikslams“.

155 Iš to, kas išdėstyta pirmiau, išplaukia, kad nurodyta žala karjerai įrodyta nebuvo.

156 Antra, dėl nurodytos neturtinės žalos reikia įvertinti, ar, kaip teigia ieškovas, OLAF įvykdyti pažeidimai padarė žalą jo dvasios ramybei, garbei ir profesinei reputacijai, ypač atsižvelgiant į OLAF pareikštų kaltinimų suinteresuotajam asmeniui rimtumą, procedūros trukmę ir bylos aplinkybių paviešinimą spaudoje. Šiuo klausimu reikia atsižvelgti į ieškovo argumentus, kuriais pabrėžiama, jog, viena vertus, OLAF tyrė beveik tik jo veiklą ir nusprendė jį patraukti baudžiamojon ir drausminėn atsakomybėn, o, kita vertus, dėl pareikštų kaltinimų jam buvo kilusi drausminės nuobaudos skyrimo grėsmė, bent iki IDOC ataskaitos pateikimo ir bylos nutraukimo nesiimant jokių veiksmų.

157 Aišku, kad ginčijamoje ataskaitoje esantys OLAF pareikšti kaltinimai M. Camós Grau atžvilgiu, kad jis, kaip ir kiti du IRELA valdyme dalyvavę Komisijos pareigūnai, yra pagrindiniai asmenys, atsakingi už sistemos, leidusios neteisėtai gauti pelno, įgyvendinimą ir funkcionavimą, ir kad šie baustini veiksmai įvykdyti žinant apie jų neteisėtumą ir pasinaudojant savo padėtimi Komisijoje, yra ypač sunkūs kaltinimai, sukeliantys pareigūno, *a fortiori* ieškovo lygio, garbei ir profesinei reputacijai žalą, atitinkančią inkriminuojamų veiksmų sunkumą.

158 Konkrečiai kalbant, dėl šališko OLAF tyrimo atlikimo, tyčia neįtraukiant į tyrimą Finansinės kontrolės generalinio direktorato, visa Komisijai kylanti atsakomybė buvo sutelkta į už Lotynų Ameriką atsakingą direktoratą, o būtent į tris šio direktorato pareigūnus, dalyvavusius IRELA valdyme. Be to, kadangi kiti du pareigūnai, kuriems, kaip ir ieškovui, buvo pareikšti kaltinimai, ataskaitos rengimo metu nebedirbo Komisijoje, o išėjo atostogų dėl asmeninių priežasčių, M. Camós Grau buvo vienintelis 2002 m. spalio 17 d. ataskaitoje nurodytas atsakingas asmuo, likęs dirbti institucijoje ir turėjęs atremti visą OLAF kaltinimų sunkumą, nors jis toje pačioje institucijoje tęsė karjerą. Tokiomis aplinkybėmis suinteresuotajam asmeniui kilusi žala padidėjo.

159 OLAF veiksmais buvo sutrikdytos ieškovo gyvenimo sąlygos, jo ginčai su OLAF ir iš ataskaitos išvadų išplaukianti teismo proceso ir drausminės procedūros grėsmė suinteresuotajam asmeniui darė poveikį ilgiau nei vienerius su puse metų. Iš tikrųjų M. Camós Grau, kurį 2001 m. sausio 30 d. OLAF perspėjo apie pradėtą vidaus tyrimą ir kuris buvo apklaustas 2001 m. vasario 22 d., nuo 2002 m. vasario 22 d. pareiškė kaltinimus tyrėjui, su kuriuo, kaip jis įtarė, gali būti susijęs interesų konfliktas, ir savo vienas po kito sekančiais pareiškimais OLAF siekė, kad būtų atstatytas tyrimo, kurio vienpusiškumas jau buvo matomas iš laikinosios 2000 m. gruodžio mėn. ataskaitos, objektyvumas ir nešališkumas ir kad būtų pataisyta

galutinė ataskaita. Nepaisant šių bevaisių pastangų, ieškovui nuo 2002 m. spalio 17 d. OLAF ataskaitos parengimo dienos visiškai aiškiai grėsė, viena vertus, baudžiamosios bylos iškėlimas Belgijos arba Ispanijos teisme, iki šios valdžios institucijos atitinkamai 2003 m. vasario 13 d. ir 2003 m. kovo 10 d. nusprendė atsisakyti kelti bylą, ir, kita vertus, kad laikydamasi OLAF rekomendacijų Paskyrimų tarnyba pradės drausminę procedūrą, iki Komisija, kaip ir teismai, 2003 m. rugsėjo 2 d. nusprendė nutraukti bylą nesiimant jokių veiksmų.

160 Žala M. Camós Grau garbei padidėjo dėl viešo OLAF ataskaitos paskelbimo, kaip tai buvo nurodyta pirmiau 20 punkte. Iš tikrųjų nors ginčijama ataskaita yra vidaus dokumentas, kuris turėtų būti perduodamas tik Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnyje nurodytiems adresatams, ji buvo išplatinta už šios ribotos adresatų grupės ribų ir jos išvados buvo komentuojamos spaudoje, o 2002 m. gruodžio 11 d. išleistame dienraščio „El País“ straipsnyje buvo pranešta apie M. Camós Grau pareikštus kaltinimus.

161 Priešingai, negalima pripažinti, jog kartu su nustatytu neteisėtumu buvo įrodyta žala, patirta dėl to, kad ieškovas nebuvo „išteisintas“ nuo jam pareikštų kaltinimų, kad jis nebuvo apsaugotas nuo galimų papildomų tyrimų ateityje ir kad jo pavardė išliko ataskaitoje, saugomoje valdžios institucijų ir tarnybų, kurioms ji buvo perduota, archyvuose.

¹⁶² Tačiau iš to, kas išdėstyta pirmiau, matyti, kad M. Camós Grau, kuris dėl OLAF kaltinimų, išvadų ir rekomendacijų patyrė žalą savo garbei ir profesinei reputacijai bei kurio gyvenimo sąlygos buvo sutrikdytos, patirta neturtinė žala yra įrodyta.

¹⁶³ Ieškovas savo patirtą neturtinę žalą iš anksto įvertino 10 000 eurų suma. Dėl reikalaujamo dydžio Komisija pastabų nepareikė.

¹⁶⁴ Nagrinėjamos bylos aplinkybėmis ieškovo patirta žala dėl OLAF ataskaitos nėra mažesnė nei reikalaujama suma. Todėl reikia patenkinti visą M. Camós Grau kompensacijos prašymą ir priteisti iš Komisijos jam sumokėti 10 000 eurų už sukeltą neturtinę žalą.

— Dėl prašymo atlyginti ieškovo išlaidas, patirtas ruošiantis gynybai administraciniame procese

¹⁶⁵ M. Camós Grau taip pat Pirmosios instancijos teismo prašo priteisti iš Komisijos atlyginti jo išlaidas, patirtas tyrimo metu ir dėl pateiktų adminis-

tracinių skundų dėl 2002 m. gegužės 17 d. Sprendimo bei 2002 m. spalio 17 d. OLAF ataskaitos.

- ¹⁶⁶ Vis dėlto reikia pažymėti, kad nebuvo nurodyta šio reikalavimo suma ir kad ieškovas neįrodė ir net nenurodė konkrečių aplinkybių, pateisinančių išlaidų sumos nenurodymą ieškinyje. Todėl nagrinėjamas prašymas atlyginti turtinę žalą neatitinka Pirmosios instancijos teismo Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų ir dėl to jį reikia atmesti kaip nepriimtina (2004 m. rugsėjo 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Hectors prieš Europos Parlamentą*, C-150/03 P, Rink. p. I-8691, 62 punktas).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- ¹⁶⁷ Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 3 dalies pirmąją pastraipą: „jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, arba jeigu susiklosto ypatingos aplinkybės, Pirmosios instancijos teismas gali paskirstyti išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas“.
- ¹⁶⁸ Nagrinėjamos bylos aplinkybėmis Komisiją reikia įpareigoti padengti visas bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (ketvirtoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

- 1. Priteisti iš Komisijos sumokėti M. Camós Grau 10 000 eurų.**
- 2. Atmesti likusią ieškinio dalį.**
- 3. Priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.**

Legal

Lindh

Mengozzi

Wiszniewska-Białecka

Vadapalas

Paskelbta 2006 m. balandžio 6 d. viešajame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

Pirmininkas

E. Coulon

H. Legal

Turinys

Ginčo teisinis pagrindas	II - 1178
Faktinės bylos aplinkybės	II - 1180
Procesas	II - 1185
Šalių reikalavimai	II - 1187
Dėl teisės	II - 1189
Dėl reikalavimo panaikinti 2002 m. gegužės 17 d. ir 2002 m. lapkričio 29 d. sprendimus	II - 1189
Dėl reikalavimo panaikinti 2003 m. gegužės 28 d. Sprendimą atmesti 2003 m. vasario 4 d. ieškovo pateiktą skundą dėl OLAF ataskaitos	II - 1189
Dėl reikalavimo panaikinti 2002 m. spalio 17 d. OLAF ataskaitą	II - 1190
— Dėl priimtino	II - 1190
Šalių argumentai	II - 1190
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1191
Dėl reikalavimų atlyginti nurodytą žalą	II - 1195
— Dėl priimtino	II - 1195
Šalių argumentai	II - 1195
Pirmosios instancijos teismo vertimas	II - 1196
— Dėl pareigos pateikti išankstinį skundą	II - 1196
— Dėl ryšio tarp prašymo atlyginti žalą ir prašymo panaikinti	II - 1200
	II - 1229

Dėl esmės	II - 1202
Šalių argumentai	II - 1202
Pirmosios instancijos teismo vertinimas	II - 1206
— Dėl proceso dėl Bendrijos deliktinės atsakomybės pradėjimo	II - 1206
— Dėl tariamai pažeistų teisės normų	II - 1207
— Dėl OLAF veiksmų vykdanč tyrimą ir rengiant ataskaitą dėl IRELA ...	II - 1208
— Dėl priežastinio ryšio tarp OLAF padarytos klaidos ir ieškovo nurodytos patirtos žalos	II - 1219
— Dėl ieškovo patirtos žalos	II - 1220
— Dėl prašymo atlyginti ieškovo išlaidas, patirtas ruošiantis gynybai administraciniame procese	II - 1226
Dėl bylinėjimosi išlaidų	II - 1227